

EEN STUDIE VAN DE EERSTE BRIEF VAN PETRUS

HANS DERCKSEN

WOORD VOORAF

Het is heel belangrijk dat gelovigen, na hun bekering, leren te leven naar Gods wil. Ook al zijn je zonden vergeven en ben je bevrijd uit de macht van de zonde dan betekent dat nog niet dat je meteen een volmaakte heilige bent. We moeten leren in het leven van alledag om Gode waardig te wandelen. Hoe gaan we om met onze werkgever? Hoe gaan we om met wereldse autoriteit? Hoe gaan we in de gemeente met elkaar om en met onze huwelijkspartner? Hoe gaan we om met mensen die ons de voet dwarszetten omdat wij Christus volgen enz. God is niet alleen geïnteresseerd hoe we 's-zondags zijn, maar vooral ook hoe we ons gedragen door de week heen.

Met deze brief wil Petrus de gelovigen voorzien van een stuk onderwijs over de genoemde zaken. Behalve vermaningen geeft hij ook veel bemoediging. Hij wijst hen op de geweldige toekomst die hen wacht als ze Jezus trouw blijven volgen en moedigt hen aan door te gaan ook als zich grote moeilijkheden aandienen. De brief werd geschreven omstreeks AD 63 aan de gelovigen in landstroken van het tegenwoordige Turkije en deze gelovigen zouden spoedig te maken krijgen, of hadden al te maken met de vervolgingen onder de wrede keizer Nero. In zekere zin bereidde Petrus hen hierop voor.

De brief is ook aan ons geschreven ook al is er een grote 'afstand' in tijd en cultuur. God's geestelijke principes veranderen niet door de eeuwen heen. In ons land genieten we nu nog een grote mate van godsdienstvrijheid, maar miljoenen andere christenen hebben deze vrijheid niet (meer) en betalen een prijs voor het volgen van Jezus. We zijn in één lichaam met hen verbonden en lijden met hen mee.

Deze studie bestaat, afgezien van de inleiding, uit vijf hoofdstukken en elk hoofdstuk correspondeert met het betreffende hoofdstuk in de NBG-Bijbel. Een hoofdstuk is weer opgedeeld in paragrafen waarbij de eerste paragraaf meestal de inleiding op dat hoofdstuk is. Op deze manier is geprobeerd om de leesbaarheid te vergroten. Aan het einde van het hoofdstuk worden nog enkele vragen gegeven om het gelezene te verwerken.

De schrijfstijl is eenvoudig en persoonlijk, gestreefd is naar een logische opbouw. Sommige delen van deze studie zijn/worden gebruikt in preken van ondergetekende. De schrijfstijl is in die gevallen nog persoonlijker.

Verder is het vooral mijn wens dat deze studie mag bijdragen aan de opbouw van Gods Koninkrijk in deze wereld.

Hans Dercksen

Zoetermeer, februari 2019

GERAADPLEEGDE LITERATUUR, NOTATIE

Bij het schrijven van deze studie zijn verschillende bronnen gebruikt. Vooral gebruikt zijn een aantal commentaren uit de Logos 7 Bible Software en wel in het bijzonder de Tyndall Commentaries (Old en New Testament) en de Baker New Testament Commentary. Hiernaast is ook veel en dankbaar de Studiebijbel (online-versie) geraadpleegd. Dit mooie commentaar geeft een schat aan informatie waaronder ook de grondtekst met de transliteratie.

De verwijzing naar een commentaarbron, is aangegeven met een index (superscript). Aan het einde van elk hoofdstuk vindt men de verwijzingen per hoofdstuk. Bij de Studiebijbel is steeds de gebruikte tekst aangegeven en ook, omdat dit werk steeds ge-update wordt, de maand en het jaar. Bij gebruik van de Logos 7 Bible Software is alleen de bron aangegeven. Het commentaar wordt dan gevonden bij de betreffende tekst.

De bijbelvertaling die standaard gebruikt is, is de NBG-vertaling van 1951.

Een aanduiding als (12) betekent het twaalfde vers van het betreffende hoofdstuk. Staat er 4:12 dan wordt het 12^e vers uit hoofdstuk 4 bedoeld van het bijbelboek dat aan de orde is. Soms staat er ook het bijbelboek bij om verwarring te voorkomen.

Het kaartje is gemaakt met het software programma Bible Mapper 5.0. De studie is in de eerste plaats geschreven voor de Pinkstergemeente Morgenstond te Zoetermeer. Anderen zijn ook vrij om deze studie te kopiëren op voorwaarde dat het gebruik zich beperkt tot niet-commerciële doeleinden.

BEKENDE AFKORTINGEN

AD	Anno Domini (na Christus)
BC	Before Christ (voor Chrisus)
e.v.	en volgend
i.h.b.	in het bijzonder
m.b.t.	met betrekking tot
m.i.	mijns inziens

AFKORTINGEN BIJBELS

ASV	American Standard Version
AV	Authorized Version (King James)
CSB	The Chronological Study Bible
GNB	Groot Nieuws Bijbel
HCSB	Holman Christian Standard Bible
HSV	Herziene Staten Vertaling
NB	Naardense Bijbel
NBG	Nederlands Bijbel Genootschap
NBV	Nieuwe Bijbel Vertaling
NIV	New International Version
NKJV	New King James Version
NT	Nieuwe Testament
OT	Oude Testament
RSV	Revised Standard Version
SVV	Staten Vertaling
YLT	Young's Literal Translation
WV 95	Willibrord Vertaling 1995

GEBRUIKTE AFKORTINGEN BIJBELBOEKEN

Genesis	Gen		Matteüs	Mat
Exodus	Ex		Marcus	Mar
Leviticus	Lev		Lucas	Luc
Numeri	Num		Johannes	Joh
Deuteronomium	Deut		Handelingen	Hand
Jozua	Joz		Romeinen	Rom
Richteren	Richt		1 Korintiërs	1 Kor
Ruth	Ruth		2 Korintiërs	2 Kor
1 Samuël	1 Sam		Galaten	Gal
2 Samuël	2 Sam		Efeziërs	Ef
1 Koningen	1 Kon		Filippenzen	Fil
2 Koningen	2 Kon		Kolossenzen	Kol
1 Kronieken	1 Kron		1 Tessalonicenzen	1 Tes
2 Kronieken	2 Kron		2 Tessalonicenzen	2 Tes
Ezra	Ezra		1 Timoteüs	1 Tim
Nehemia	Neh		2 Timoteüs	2 Tim
Esther	Est		Titus	Tit
Job	Job		Filemon	Film
Psalmen	Psalms		Hebreeënen	Heb
Spreuken	Spr		Jakobus	Jak
Prediker	Pred		1 Petrus	1 Pet
Hooglied	Hoogl		2 Petrus	2 Pet
Jesaja	Jes		1 Johannes	1 Joh
Jeremia	Jer		2 Johannes	2 Joh
Klaagliederen	Klaag		3 Johannes	3 Joh
Ezechiël	Ez		Judas	Jud
Daniël	Dan		Openbaring	Opb
Hosea	Hos			
Joël	Joël			
Amos	Amos			
Obadja	Obj			
Jona	Jona			
Micha	Mic			
Nahum	Nah			
Habakuk	Hab			
Sefanja	Sef			
Haggai	Hag			
Zacharia	Zach			
Maleachi	Mal			

INHOUD

0. INLEIDING EERSTE BRIEF	9
0.0 De brief	9
0.1 Wie was Petrus?	9
0.2 Achtergrond van de brief.....	10
0.3 Vragen bij hoofdstuk 0	11
1. WEDERGEBOORTE, ERFENIS, HEILIGING, BROEDERLIEFDE 1:1-1:25	12
1.0 Aanhef.....	12
1.1 God de Vader wordt geprezen.....	13
1.2 Een levende hoop.....	13
1.3 Een onvergankelijke erfenis.....	13
1.4 Bedroefd door allerlei verzoeking.....	14
1.5 Jezus liefhebben zonder Hem te zien	14
1.6 Het einddoel van het geloof	16
1.7 Profeten zochten en vorsten ernaar	17
1.8 Dus.... ..	18
1.9 Wordt heilig	19
1.10 Wandelt in vreze	20
1.11 Wetende.... ..	20
1.12 Een onberispelijk en vlekkeloos Lam	21
1.13 Van harte en bestendig liefhebben.....	21
1.14 Vragen bij hoofdstuk 1	22
2. EEN KONINKLIJK PRIESTERSCHAP IN DE PRAKTIJK 2:1-2:25.....	24
2.0 Inleiding	24
2.1 Legt dan af en verlangt.. ..	24
2.2 De levende steen.....	25

2.3 Vijf aanduidingen voor de gemeente	26
2.4 Adeldom verplicht	27
2.5 Onze eigen ziel	27
2.6 Wereldse autoriteit	30
2.7 Ons dagelijks werk	31
2.8 Vragen bij hoofdstuk 2	34
3. ANDERE TERREINEN VAN HEILIGING 3:1-3:22	36
3.0 Inleiding	36
3.1 Het huwelijk	36
3.2 Gelovigen onderling	39
3.3 Lijden in vervolging	40
3.4 Vragen bij hoofdstuk 3	43
4. DEEL HEBBEN AAN HET LIJDEN VAN CHRISTUS 4:1-4:19	45
4.0 Inleiding	45
4.1 Een motief om niet meer te zondigen	45
4.2 Het einde nabij?	45
4.3 Wordt nuchter en komt tot bezinning	46
4.4 Hebt bovenal bestendige liefde jegens elkander	46
4.5 Spreekgaben en diengaven	47
4.6 De vuurgloed der beproeving	48
4.7 Vragen bij hoofdstuk 4	49
5. DE WARE GENADE 5:1-5:14	50
5.0 Inleiding	50
5.1 Verband met het voorafgaande.....	50
5.2 Drie valstrikken voor oudsten	50
5.3 Nederigheid.....	52

5.4 Geen zorgen maar wel waakzaamheid	55
5.5 Vaststaan in de ware genade.....	58
5.6 Vragen bij hoofdstuk 5	60

0. Inleiding eerste brief

0.0 De brief

De eerste brief van Petrus werd omstreeks AD 62-64 geschreven te Rome. Op grond van 1 Pet. 5:13 zou men concluderen dat de brief geschreven was te Babylon, maar het is veel waarschijnlijker dat Rome bedoeld is. In dat geval is Babylon, als centrum voor afgoderij, een soort schuilnaam voor Rome.

0.1 Wie was Petrus?

De eerste keer dat we Petrus tegenkomen in de evangeliën is Joh. 1:42. Hij en zijn broer Andreas, beiden afkomstig uit Betsaida, hebben een ontmoeting met Jezus. Bij die gelegenheid ontvangt Simon van Jezus een nieuwe naam: Kefas. Kefas is de Aramese naam voor 'rots'. De evangelisten hebben hier 'petros' van gemaakt (Grieks voor 'rots' of 'rotsblok') en vertaald naar het Nederlands is het 'Petrus'.

Petrus en Andreas zijn vissers van beroep en in Mat. 4:19 lezen we dat Jezus tegen hen zegt dat Hij van hen vissers van mensen zal maken, waarna ze hun beroep achter zich laten. Petrus was gehuwd en zijn vrouw zal hem meerdere malen op de reizen met Jezus vergezeld hebben (1 Kor. 9:5).

Petrus behoorde met Jakobus en Johannes tot de meer intieme kring van de twaalfen (Mar. 5:37, 9:2, 14:33). Het robuuste karakter van Petrus maakte hem tot een leaderstype en dikwijls neemt hij ook het voortouw. Toch was hij niet altijd even stabiel. Van hem wordt weleens gezegd dat hij eerst sprak en daarna dacht (duidelijk de verkeerde volgorde). Hij meende ook (door satan geïnspireerd) Jezus van het kruis te moeten houden (Mat. 16:22) terwijl hij nog even tevoren juist een bijzondere 'plaats' van Jezus gekregen had (Mat. 16:18). Hij was het ook die Jezus tot driemaal toe verloochende (Mat. 26:69-75), maar na zijn herstel door Jezus en de doop in de Heilige Geest op de eerste Pinksterdag, zien we Petrus een 'vlammende' Pinksterpreek houden en drieduizend zielen worden toegevoegd aan Gods Koninkrijk (Hand. 2). We zien hem verder ook optreden bij de genezing van de lamme aan de Schone Poort (Hand. 3:1-11, samen met Johannes). Bij de daarop volgende consternatie deed hij het woord. Hij sprak het oordeel uit over Ananias en Safira (Hand. 5:1-11). Later genas hij Eneas (Hand. 9:33-35) en te Joppe wekte hij Tabitha uit de dood op.

Te Joppe ontvangt hij een visioen en dat loopt erop uit dat de heidense hoofdman Cornelius gedoopt wordt in de Heilige Geest en even later in water (Hand. 10). Nu is er duidelijk een deur voor het evangelie naar de heidenen geopend en Petrus verdedigt even later zijn handelwijze voor de apostelen en broeders in Judea (Hand. 11:1-18). Later wordt hij door Herodes gevangen genomen, maar op wonderbaarlijke wijze door een engel bevrijd (Hand. 12:1-19). In Hand. 15 zien we Petrus samen met Jakobus optreden in het 'apostelconvent' naar aanleiding van de eis die sommigen uit Judea de heidenchristenen oplegden met betrekking tot de besnijdenis. Verder lezen we in Gal. 2:11-14 nog over de huichelarij van Petrus en Barnabas te Antiochië toen zij zich terugtrokken van de tafel der heidenen uit vrees voor de inmiddels gearriveerde Joden. Ze worden hier ferm door Paulus op aangesproken.

Over verdere activiteiten van Petrus is niets bekend. Volgens de overlevering is hij te Rome, onder keizer Nero, gekruisigd omstreeks 64 AD. Dit lijkt ook de vervulling te zijn van wat Jezus tegen Petrus zei over de soort dood waarmee hij God verheerlijken zou (Joh.21:19).

Petrus is vooral een leider geweest voor de gemeente te Jeruzalem, hij was in het bijzonder de apostel van de besnedenen (Gal. 2:9). Zijn herderlijke bediening om de schapen te hoeden en te weiden ontving hij van de Heer Jezus nadat hij tot driemaal toe Hem geantwoord had dat hij Hem (waarlijk) liefhad (Joh. 21:15-18). Om echt van mensen te houden moeten we in de eerste plaats houden van Hem die de mens naar Gods beeld en gelijkenis schiep.

0.2 Achtergrond van de brief

In 1 Pet. 1 lezen we dat de brief is gericht aan de vreemdelingen die in de verstrooiing zijn. Vervolgens worden een aantal landstreken opgenoemd (Romeinse provincies) die tegenwoordig liggen in Turkije (zie het kaartje hieronder). Mogelijk zijn veel van de mensen uit die streken aanwezig geweest toen Petrus zijn Pinksterpreek hield in Jeruzalem (Hand. 2). Het is ook mogelijk dat Petrus in deze gebieden geëvangéliseerd heeft, maar we hebben daar geen Bijbels getuigenis over en bovendien was Petrus vooral een apostel voor de Joden. Mogelijk zijn er ook Joden onder de vreemdelingen geweest die tot geloof zijn gekomen in de Heer Jezus en hun thuisland verlaten hebben toen er vervolging losbrak. De brief is dus gericht aan de gelovig geworden Joden en de christenen uit de heidenen die woonden in de landstreken van wat nu Turkije heet.

Bible Mapper 5.1

De vervolgingen onder keizer Nero stonden op het punt te beginnen (AD 63) of waren al begonnen. In het hele Romeinse rijk zouden christenen vervolgd worden. In ieder geval gaat de eerste brief van Petrus vooral over de instructies en aanmoedigen om een godvruchtige levenswandel te hebben in moeilijke tijden (i.h.b. vervolgingen).

Dat er gesproken wordt over ‘vreemdelingen’ heeft niet te maken met het wonen in een vreemd land of vreemde streek, maar wel met het feit dat ze vreemdelingen en bijwoners zijn in deze wereld (zie ook 1 Pet. 1:17). Deze wereld is niet hun ‘thuis’ en dat geldt voor alle christenen. Wat is wel ons thuis? Bij de Here!

Heb. 11:13 ...en zij hebben beleden, dat zij vreemdelingen en bijwoners waren op aarde.

0.3 Vragen bij hoofdstuk 0

1. De apostel Petrus is misschien wel het meest bekend geworden door zijn verloochening van de Heer Jezus. Welke (positieve) les kunnen gelovigen heden ten dage uit deze geschiedenis leren?

2. Een jeugdgroep van een evangelische gemeente wilde een leuk dagje organiseren met activiteiten als: Walibi, de Efteling, Mac Donald etc. De voorganger van deze gemeente verhinderde dit met als argument:

1 Joh. 2:15 Hebt de wereld niet lief en hetgeen in de wereld is. Indien iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem.

Bent u het met deze voorganger eens? Motiveer uw antwoord!

1. Wedergeboorte, erfenis, heiliging, broederliefde 1:1-1:25

1.0 Aanhef

Over het eerste vers is al in de inleiding gesproken, christenen uit de heidenen en uit de Joden die verspreid wonen over verschillende landstreken in wat tegenwoordig Turkije heet worden hier aangeschreven door de apostel Petrus. Ze worden hier aangesproken als uitverkorenen naar de voorkennis van God de Vader. Ook in Rom. 8:28-30 wordt gesproken over ‘tevoren kennen’ en daar gaat het ook samen met ‘tevoren bestemmen’. Het betekent dat God ‘tevoren’ (ergens in een ver verleden) mensen gekend heeft en hen bestemd heeft om gered te worden en ook gelijkvormig te worden aan het beeld van Zijn Zoon. Dit roept veel vragen op, zoals: Kan Gods roep en bestemming weerstaan worden? En ook de andere vraag: Worden er ook mensen niet geroepen en betekent dat dan dat je ook niet gered kan worden? Dit laatste lijkt erg in strijd met ons rechtvaardigheidsgevoel, want dat zou betekenen dat er mensen geboren zijn en worden die ‘gedoemd’ zijn om verloren te gaan. Ik ben nog nooit een alles verklarende en allesbevredigende behandeling over het onderwerp ‘uitverkiezing’ tegengekomen.

In de kerkgeschiedenis zijn er twee grote stromingen geweest die geprobeerd hebben om dit probleem op te lossen:

- De Calvinistische stroming: God koos vrij wie hij maar wilde uit de menigte zondaren, want niemand had enig recht op barmhartigheid. De mens kan alleen maar kiezen wanneer hij uitverkoren is. Zijn behoudenis hangt af van zijn uitverkiezing.
- De Arminiaanse stroming: De mens heeft een vrije wil. God voorzag welke zondaren het evangelie zouden aannemen en daarom koos God hen.

In beide theologische stromingen zit een kern van waarheid. In het NT wordt over dit probleem echter helemaal niet over gediscussieerd. De uitverkiezing wordt daar gewoon als feit aanvaard. Gods gedachten en wegen zijn hoger dan de onze (Jes. 55:9).

In vers 2 staat ook het gevolg van de uitverkiezing: de heiliging door de Geest, de besprenging met het bloed en de gehoorzaamheid aan God. Alle drie de personen van de Godheid zijn er bij betrokken: De Vader kiest, De Geest heiligt en het bloed van Jezus reinigt (en dat blijft doorgaan, 1 Joh. 1:7).

Het laatste deel van vers 2 is de zegenwens: genade en vrede worde u vermenigvuldigd. Groeien in de genade of opwassen in de genade (2 Pet. 3:18) betekent eigenlijk niets anders dan groeien in het karakter van de Heer Jezus. Praktisch: minder afhankelijk worden van de omstandigheden, van de goed-of afkeuring van mensen, van de bekoring van de wereld etc. kortom een stabiele levenswandel. De vrede van de Christus is ons deel (Joh. 14:27). Naarmate we groeien in heiliging zal deze vrede toenemen, onafhankelijk van de omstandigheden.

1.1 God de Vader wordt geprezen

In vers 3 begint een lange zin die doorloopt tot vers 7. Eerst wordt God de Vader geprezen voor het feit dat Hij, naar Zijn grote barmhartigheid, ‘ons’ (dat zijn allen die het betreft, maar in het bijzonder de lezers), heeft doen wedergeboren worden tot een levende hoop. De wedergeboorte wordt hier duidelijk als een daad van God aan de mens beschreven die plaatsvond in het verleden (de Griekse aoristisch-vorm). De vraag die hierbij direct naar voren komt is: wat is het aandeel van de mens zelf in zijn wedergeboorte? Ondergaat hij deze volkomen passief? Nee, dat toch ook weer niet, maar we stuiten hier wel weer op het vraagstuk van de uitverkiezing en daar is in de vorige paragraaf al het één en ander over gezegd. In ieder geval ligt het initiatief hier duidelijk bij God. Eerst waren we zonder God en zonder hoop in deze wereld (Ef. 2:12), maar nu zijn we wedergeboren tot een levende hoop.

1.2 Een levende hoop

Ieder mens heeft hoop nodig, zonder hoop is een mens letterlijk ‘hopeloos’. Toch leven vele mensen zonder God en zonder echte hoop in deze wereld. Dat ze daar lang niet altijd ‘last’ van hebben komt omdat ze verdoofd zijn door de tijdelijke pleziertjes die deze wereld te bieden heeft en die mogelijk op zich niet eens verkeerd hoeven te zijn (lekker eten, er goed uitzien, seks...). Pas als deze zaken gaan wegvallen, ontdekt men hoe ‘leeg’ men in feite is.

Ik hoor nog een jongerenwerker uit Amsterdam zeggen: ‘Heb je weleens jonge mensen van 20 gezien, die volkomen afgeleefd zijn?’ Ze hebben blijkbaar van alles uitgeprobeerd en als er niets meer uit te proberen is, wat is er dan nog over? Ook de drugs bieden op den duur geen oplossing meer. Even een goede trip en daarna dieper de ellende in. Hoe goed is het dan als ze door God eruit gehaald worden door wedergeboorte en te drinken krijgen van het levende water zodat ze geen dorst meer krijgen in eeuwigheid.

We zijn wedergeboren tot een levende hoop omdat we onze hoop gevestigd hebben op een levend persoon, Jezus Christus, die uit de dood is opgestaan. Voor velen is Jezus niet meer dan een goed mens en een religieuze leraar uit een ver verleden die inspireert tot goede daden net zoals bijvoorbeeld Boeddha. Maar Jezus is zo veel meer. Hij is de levende en opgestane Heer met wie u dagelijks kunt spreken. God heeft door Hem alles gemaakt, wat er ook maar in het heelal is. Ik noem Hem weleens: de generaal van het heelal. Hij heeft de duivel verslagen, de dood overwonnen en demonen sidderen voor Hem. Hij verandert nog steeds mensenlevens en net zoals Hij van Petrus een rots maakte kan Hij ook iets mooi maken van uw en mijn leven. Ik wil niet beweren dat na de wedergeboorte je opeens geen problemen meer hebt, veeleer beginnen dan je problemen pas goed omdat je weliswaar nog in de wereld bent, maar niet meer van de wereld (zie ook vers 6). Maar tegelijkertijd ervaar je ook bovennatuurlijke hulp. God is altijd groter dan jouw problemen.

1.3 Een onvergankelijke erfenis

We zijn wedergeboren tot een onvergankelijke, onbevleete, onverwelkelijke erfenis die in de hemelen is weggelegd (voor u). De inhoud van onze hoop wordt hier beschreven als een erfenis waar niets zondigs meer aan is en ook waar niets van vergaat of achteruitgaat. Wie zou er niet graag deel hebben aan zo’n erfenis? Maar als u de Heer trouw blijft zult u er deel aan

krijgen en ook nu hebt er al in een bepaalde zin deel aan! Wat moet het vreselijk zijn om dit alles te moeten missen. Mogelijk dat er lezers zullen denken (mede door de vervolgingen): ‘Waar haal ik de kracht vandaan om trouw te blijven tot het einde?’ Dan is het goed om te lezen dat we in de kracht van God bewaard worden door het geloof tot de zaligheid (5), m.a.w. God garandeert dat als we aan Hem vasthouden Hij ons zal bewaren. Natuurlijk is er ook een inspanning van onze kant vereist (Jud. 1:20).

Wat de erfenis verder precies inhoudt, dat moeten we afwachten. Er wordt gesproken over de zaligheid welke gereed ligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Dat zal pas zijn bij de wederkomst van de Heer Jezus. Zie ook bij vers 9.

Wat een contrast zal het geweest zijn voor die ‘onbekende’ en veelal ook ‘onbelangrijke’ mensen ergens in de landstroken van het tegenwoordige Turkije. Eerst ben je zonder God en zonder hoop in deze wereld en overgeleverd aan de waan van de dag. Dan wordt je, naar de voorkennis van God, eruit gekozen en bereikt met het evangelie en je wordt wedergeboren. Je zonden zijn vergeven, je bent een nieuwe schepping en jouw wacht een eeuwige en heerlijke toekomst met Christus en God. Wel ben je nu een vreemdeling geworden in je eigen land en mogelijk wacht ook jou vervolging.

1.4 Bedroefd door allerlei verzoeking

De lezers worden opgeroepen om zich ‘daarin’ te verheugen. Het ‘daarin’ heeft betrekking op de geweldige zegeningen uit de voorafgaande verzen (3-5).

Dit verheugen vormt een belangrijk tegenwicht tegen de beproevingen (verzoeking) die ook deel uitmaken van het leven van gelovigen. Er wordt hier niets gezegd over de aard van de beproevingen, maar het ligt voor de hand dat Petrus de (aanstaande) vervolgingen op het oog heeft, hoewel ook andere beproevingen goed mogelijk zijn. Beproevingen zijn meestal moeilijke omstandigheden in het leven van de gelovige die God toelaat met het doel om het geloof te zuiveren. Goud heeft het vuur nodig om uitgezuiverd te worden en hetzelfde geldt voor ons geloof, dat kostbaarder is dan goud. Het vuur is in dat geval het vuur van de beproeving (zie ook 4:12). Met betrekking tot de beproevingen worden ook een paar troostende dingen gezegd:

- indien het moet zijn (6). God weet wat en waarom Hij iets toelaat
- voor korte tijd (6). Wat betekent de korte tijd van beproeving in vergelijking met de eeuwigheid?
- de vrucht zal blijken bij de openbaring van Jezus Christus (8)

Alleen God kan van ons geloof de juiste waarde bepalen. Dan zal blijken in hoeverre het een ‘mooi-weer’ geloof geweest is of ook een geloof dat standhield in de zwaarste beproevingen. Dan zal mogelijk ook blijken wat voor uitwerking ons geloof heeft gehad op de levens van anderen. Als anderen zien dat we blijven vertrouwen op God ondanks zware tegenslagen dan maakt dat dikwijls een onuitwisbare indruk.

1.5 Jezus liefhebben zonder Hem te zien

Petrus had Jezus gezien, maar dit geldt niet voor zijn lezers. Ook nu ziet niemand hier op aarde Jezus, uitgezonderd zijn die gevallen waarin Hij verkiest te verschijnen zoals aan zoekende moslims in islamitische landen. Toch kunnen we in Hem geloven en Hem liefhebben ook al hebben we Hem niet gezien. Tegen zijn discipelen zei Jezus:

Mat: 13:16 Maar uw ogen zijn zalig, omdat zij zien en uw oren, omdat zij horen.

De discipelen hadden het voorrecht om Jezus letterlijk te zien en te horen en vooral ook om in Hem te geloven (de meesten van het volk zagen en hoorden Hem ook, maar bleven ongelovig). Tegen Thomas lijkt de Heer Jezus nog ‘verder’ te gaan:

Joh. 20:29: Zalig zij die niet gezien hebben en toch geloven.

Dit geldt in feite voor alle gelovigen. We hebben niet het voorrecht van de discipelen en toch geloven we in Hem. Natuurlijk gaat geloven veel verder dan het aannemen van de historiciteit van Jezus, het is een zaak van ons hart geworden. Uit ons hart zijn de oorsprongen van het leven (Spr. 4:23) en als Christus door het geloof woning heeft gemaakt in ons hart (Ef. 3:17) dan is Hij ons leven geworden (Kol. 3:4). Dit is een groot geheimenis en het is ook van onschatbare waarde. Elke gelovige kan op elk moment met Hem spreken en ook Zijn stem leren verstaan (Joh. 10:27), ook al is dit meestal geen hoorbare stem. Hij heeft beloofd zich te openbaren aan degenen die Hem liefhebben:

Joh. 14:21 Wie mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en wie Mij liefheeft, zal geliefd worden door mijn Vader en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren.

Elke gelovige heeft (in principe) deze openbaring. Het gaat hierbij om een openbaring aan het hart van de gelovige. God spreekt in het algemeen met een onhoorbare stem tot ons geestelijk hart, Hij legt Zijn gedachten in ons hart (Ps. 51:6b), ook al kan het voor de gelovige weleens lastig zijn om Gods stem te onderkennen temidden van vele andere stemmen. Vaak moeten we daarvoor de stilte opzoeken en dat is, in het bijzonder in deze tijd, niet altijd eenvoudig.

Als we op een zorgvuldige manier met de Heer Jezus omgaan, in het bijzonder door Woord en gebed, dan zal ook onze liefde voor Hem toenemen. De echtheid van de liefde zal blijken uit de gehoorzaamheid aan Zijn geboden (Joh. 14:21) en niet zozeer aan een emotioneel gevoel (hoewel emoties er wel bij mogen horen). Door de Heilige Geest woont Hij in ons en als we ons ‘ongemakkelijk’ gaan voelen, bijvoorbeeld door het kijken naar een verkeerde film, dan kunnen we dat beter laten (Ef. 5:10). Gods genade voedt ons op (Tit. 2:12) en zal ons steeds meer op Zijn Zoon doen lijken.

Het liefhebben van de Heer Jezus hoort bij elke waarachtige gelovige en de onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde (8,9) waar Petrus over spreekt is in principe het deel van ieder die Christus toebehoort. Deze vreugde (of blijdschap) is onlosmakelijk verbonden met het Koninkrijk van God (Rom. 14:17) en een partje van de vrucht van de Heilige Geest (Gal. 5:22) en is niet afhankelijk van uiterlijke omstandigheden. Dat deze blijdschap, hoewel aanwezig, zich niet voortdurend uitwendig manifesteert, behoeft nauwelijks toelichting. Het leven, ook van een christen, in deze gebroken en zondige wereld, is niet één en al vrolijkheid en blijdschap, hoe onecht zou dat zijn. Maar de schepping zal eens bevrijd worden van de dienstbaarheid aan de vergankelijkheid tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods (Rom. 8:21).

Vers 9 gebruikt het woordje ‘daar’ en lijkt de onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde te verbinden met het bereiken van het einddoel van het geloof. Uit de Griekse tekst blijkt dit niet en andere vertalingen zoals de HSV en de SVV laten dit ook zien: Zo geeft de HSV:

9en u verkrijgt het einddoel van het geloof

Mogelijk is het ook meer voor de hand liggend om de geweldige vreugde te verbinden met de relatie met de Heer Jezus en niet met je persoonlijke geestelijke groei.

1.6 Het einddoel van het geloof

De werkwoordsvorm in het Grieks geeft aan dat we bezig zijn om het einddoel van het geloof te verkrijgen. Dat einddoel is volgens de tekst: de zaligheid van onze zielen. Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt voor zielen is ‘psuchon’. Het woord ‘psuche’ (ziel) wordt vaak gebruikt voor de totale mens en het ligt voor de hand om aan te nemen dat dit hier ook zo bedoeld is.

De zaligheid uit vers 9 is ook de zaligheid uit vers 5. Deze zaligheid wordt pas verkregen in de laatste tijd en dat is op de dag dat Jezus Christus geopenbaard wordt (zie ook vers 13). Dan pas is de redding van de verlore mens volledig. Dit vereist enige toelichting, zie hieronder:

Bij de wedergeboorte zijn we gered (geworden). In het Engels: We have been saved. Tijdens ons leven vindt er een proces van progressieve heiliging plaats (hierbij is onze medewerking ten volle vereist, Heb. 12:14), de vrucht van de Geest groeit. In het Engels: We are being saved. Het is de vraag waar het eindpunt van deze heiliging ligt. Het lijkt me dat heiliging een levenslang proces is dat doorgaat tot de dag waarop we naar de Heer gaan. Louis Berkhof, een voormalig en vooraanstaand theoloog, geloofde dat de heiliging van de gelovige, voor zover het zijn ziel betreft, voltooid wordt op het moment dat de gelovige sterft of meteen daarna².

Natuurlijk blijven er vragen over. Is elke gelovige wel compleet geheiligd als hij/zij naar de Heer gaat? Kan de heiliging ook hierna (en zo nodig) nog voortgezet worden? Wat, als de gelovige niet gejaagd heeft naar de heiliging, gaat zo iemand dan toch noch verloren? Het zijn vragen waar m.i. in de Bijbel geen duidelijke antwoorden op worden gegeven.

Het eindpunt van heiliging is verheerlijking. Op de dag van Zijn wederkomst zullen we Hem zien zoals Hij is (1 Joh. 3:3) en wij zullen Hem gelijk wezen (1 Joh. 3:2). De gemeente zal dan een stralende gemeente zijn zonder vlek of rimpel (Ef. 5:27). Elke gelovige zal dan onberispelijk zijn (1 Kor. 1:8). Belangrijk is om op te merken dat elke gelovige dan ook een verheerlijkt lichaam heeft gekregen (1 Kor. 15:51-53), iets dat hij/zij nog niet heeft in de tijd tussen dood en opstanding, dan is er alleen een geestelijk lichaam. Dan pas zal onze redding geheel (100 %) af zijn en dat is dan ook het einddoel van ons geloof. Dan zijn we helemaal gereed om in Gods eeuwige heerlijkheid te delen (1 Pet. 5:10). Wat een schitterend perspectief is dit!

Nog niets is gezegd over het verschil dat er in beloning zal zijn in de eeuwigheid. Dit verschil heeft te maken met onze toewijding aan het Koninkrijk van God tijdens ons aardse leven. De Bijbel heeft daar geen uitgebreide gegevens over, maar een belangrijke tekst is wel:

Dan. 12:3 En de verstandigen zullen stralen als de glans van het uitspansel, en die velen tot gerechtigheid hebben gebracht als de sterren, voor eeuwig en altoos.

1.7 Profeten zochten en vorsten ernaar

Naar deze zaligheid, het einddoel van het geloof, werd al door de profeten uit het OT gezocht. Dat wil zeggen dat ze op de een of andere manier begrepen dat de mensen die God trouw zouden blijven een heerlijke toekomst zouden krijgen. Hoe zullen ze dat geweten hebben? Het lijkt me dat daar twee manieren voor zijn:

1. door bestudering van de Schrift die al tot hun beschikking was
2. door de openbaring van de Heilige Geest

Dit wil niet zeggen dat ze perfect alle aspecten van het einddoel van het geloof begrepen (bijv. het opstandingslichaam), maar wel dat het een geweldige toekomst moest zijn. Het is misschien lastig om van het eerste goede voorbeelden omdat het niet altijd zeker is welke bijbelgedeelten ze ter beschikking hadden, maar ik stel me voor dat ze, in ieder geval, wisten van Gen. 3:15:

En Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, en tussen uw zaad en haar zaad; dit zal u de kop vermorzelen en gij zult het de hiel vermorzelen.

De tekst geeft profetisch al aan dat de kop van de slang vermorzeld zal worden, wat uiteindelijk betekent dat er een eind komt aan het kwaad. En wat te denken van Gen. 12:3, de belofte van Abraham:

Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken, en met u zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.

Een andere bekende profetie die ook naar een toekomstige heilstijd verwijst is de profetie over de komst van Silo (titel voor de Messias) uit Gen. 49:10.

Wat het tweede betreft kunnen we aannemen dat ze ook hun eigen profetieën onderzochten. Wat zal bijvoorbeeld Jesaja gedacht hebben van zijn profetie over het komende vrederijk in Jes. 2:2-5 en in Jes. 11:6-10?

Heel veel van de profetieën uit het OT hebben echter betrekking op het lijden van de Messias en de heerlijkheid die daarna zou volgen. De Heer Jezus spreekt hier ook over met de Emmaüsgangers als Hij zegt:

25 En Hij zeide tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, dat gij niet gelooft alles wat de profeten gesproken hebben! 26 Moest de Christus dit niet lijden om in zijn heerlijkheid in te gaan? 27 En Hij begon bij Mozes en bij al de profeten en legde hun uit, wat in al de Schriften op Hem betrekking had.

Het meest bekende gedeelte uit het OT over het lijden van de Messias is Jesaja 53. Enkele gedeelten die te maken hebben met 'de heerlijkheid daarna' zijn:

- Ps. 2 (De Messiaanse psalm)
- Ps. 16:10 (Jezus zou definitief opstaan uit de dood). Wat zou David van dit vers zelf begrepen hebben?
- Jes. 40:3-5 (de heerlijkheid des Heren zal zich openbaren en al het levende zal het zien)

- Dan. 7:13 en 14

Het is ook opvallend dat het woord 'heerlijkheid' (11) in de grondtekst in het meervoud staat: 'doxas'. 'Heerlijkheden' zou betrekking kunnen hebben op de verschillende aspecten van de 'heerlijkheid daarna' dus ook op de heerlijkheden die de volgelingen van de Messias wachten in de eeuwigheid. Enkele bijbelgedeelten die hiermee te maken hebben zijn:

- Jes. 51:11 (eeuwige vreugde zal op hun hoofd wezen)
- Dan. 7:18
- Amos 9:13-15

De profeten begrepen zelf niet op welke tijd hun profetieën betrekking hadden maar hen werd wel duidelijk gemaakt (blijkbaar door de Heilige Geest) dat ze met hun profetieën niet zichzelf dienden maar 'latere' generaties, ook al zullen ze niet begrepen hebben hoeveel later. De latere generaties waren en zijn nog de generaties aan wie het evangelie verkondigd is (en ook nu nog steeds verkondigd wordt). De verkondigers (evangelisten) deden dat en doen dat nog steeds in de kracht van de Heilige Geest.

De vraag is op welke wijze hebben de profeten ons gediend met hun profetieën. We kunnen ons ook afvragen wat we gemist zouden hebben als er geen profetieën waren geweest over de Messias maar verder wel 'gewoon' de historische feiten over het verlossingswerk van Jezus. Zelf geloof ik dat het evangelie dan (veel) minder geloofwaardig zou zijn. Maar als sterfelijke mensen gaan bemerken dat God Zijn woorden waar maakt die Hij honderden jaren tevoren had laten opschrijven en dat Hij het is die de geschiedenis schrijft dan zullen ze ook des te meer het evangelie willen geloven. Kortweg gezegd: Door de profetieën krijgen we een steviger geloofsfundament. Hoe belangrijk is dat als we weten en ervaren dat de waarheid van het evangelie op vele manieren wordt aangevallen en de tegenstander veel moeite doet om gelovigen op een dwaalweg te brengen. De heilsfeiten van het evangelie zijn zodanig heerlijk dat zelfs engelen, die toch heel wat gewend zijn, er zich graag in verdiepen.

1.8 Dus....

Het woordje 'dus' in vers 13 is veelbetekenend. Het slaat terug op het voorafgaande. Petrus spoort zijn lezers aan om, afgaande op de belofte van de heerlijke toekomst in de verzen 3-12, hun leven overeenkomstig in te richten. Wat dat praktisch inhoudt wordt in de rest van de brief duidelijk gemaakt.

Omgord de lendenen van uw verstand is een ouderwetse uitdrukking die we in onze taal eigenlijk niet meer gebruiken. In de antieke oosterse wereld betekende het omgorden van je lendenen dat je je lange mantel wat naar bovenhaalde en vastmaakte aan je middel (lendenen) zodat je sneller uit de voeten kon. De GNB vertaalt met: 'Zorg dat je gereed staat' en de NBV geeft: 'Laat uw geest daarom voortdurend paraat zijn'. Waarvoor moeten we dan waakzaam zijn? Mijns inziens is het dit: Als God dan zo'n geweldige toekomst voor je in petto heeft, zorg dan dat je je leven daarop inricht en val, geestelijk gezien, niet in slaap want dat zou er op kunnen uitlopen dat je 'iets' gaat mislopen. De duivel heeft allerlei strategieën om de gelovigen op een dwaalweg te brengen (Ef. 6:11) en als we geestelijk niet paraat zijn krijgt hij een kans (1 Pet. 5:8). Dit brengt me meteen bij het volgende: wordt nuchter. Letterlijk betekent het: wordt niet dronken, maar het gaat hier niet over letterlijke dronkenschap maar meer 'geestelijke dronkenschap' oftewel 'mentale vergiftiging'. Op verschillende plaatsen

waarschuwt de Bijbel en in het bijzonder het NT tegen deze vergiftiging. Dan gaat het nog niet eens over zaken die elke gelovige meteen als ‘slecht’ aangeeft (bijv. porno of dronken zijn, belastingfraude) maar ook over zaken die ‘op zich’ niet verkeerd of zondig zijn zoals: je bezit, je carrière, je reputatie enz. Het zijn zaken die je aandacht zodanig kunnen opeisen dat het ‘zoek eerst Zijn Koninkrijk en Zijn gerechtigheid (Mat. 6:33) helemaal naar de achtergrond verdwijnt en je geestelijk leven schade lijdt. Teksten die je hierbij kunt noemen zijn: Mark 4:19; Kol. 3:2–3; 1 Joh 2:15–17 ¹.

Ik herinner me dat iemand schreef over het onderwerp: Geestelijk krachtig zijn (krachtig zijn in de Here). Een van de voorwaarden die hij opnoemde was: Houd uw belangstelling onder controle. Zo kan je bijvoorbeeld helemaal opgaan in computers ed. Dan merk je toch dat de Heilige Geest je onrustig maakt. Waarom? Omdat je aandacht verschuift en dat gaat ten koste van je aandacht voor de zaken van het Koninkrijk.

1.9 Wordt heilig

In vers 15 wordt gesproken over ‘de begeerten uit de tijd uwer onwetendheid’. Hier worden begeerten bedoeld in de negatieve zin dat wil zeggen ‘zondige begeerten’. Begeerten (sterke verlangens) hoeven op zich niet zondig te zijn. Zo heeft begeerte naar voedsel (eetlust) een duidelijke functie en seksuele begeerte is een ingeschapen behoefte die duidelijk functioneel is binnen de kaders die God daarvoor aangegeven heeft (het huwelijk tussen man en vrouw). Maar begeerten kunnen gemakkelijk ontaarden. In 2 Pet. 1:4 wordt gesproken over ‘het verderf dat door de begeerte in de wereld heerst’. Mensen lopen voortdurend achter hun eigen verlangens aan zonder zich af te vragen of dat wel goede verlangens zijn en het gevolg is ‘verderf’. Onze wereld is er vol van. De kinderen Gods zijn ontkomen aan dit verderf (2 Pet. 1:4) maar er wordt wel van hen verwacht dat ze zich, als gehoorzame kinderen, niet meer voegen naar deze misleidende begeerten (Ef. 4:22). De begeerten zullen nog wel in een bepaalde mate aanwezig zijn, maar door de kracht van de Heilige Geest is het mogelijk om ‘nee’ te zeggen (zie ook Rom. 6:12). Via ons vlees (de menselijke zondige natuur), zullen ze zich proberen te laten gelden, maar als ons vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd is dan houden we de rechte weg (Gal. 5:24). Vlees en Geest zullen echter tegenover elkander blijven staan en we zullen steeds de goede keuze moeten maken (Gal. 5:16 en 17).

Als we door de wedergeboorte lid zijn geworden van Gods familie dan is de oproep tot heiliging duidelijk voor ons. Zoals onze Vader is zo verwacht Hij ook dat Zijn kinderen zullen worden. Nu is het zo dat ‘heilig worden’ helaas vaak ook bij christenen negatieve associaties oproept. Het zou een leven zijn vol met geboden en verboden waaruit het plezier zoveel mogelijk verbannen is. Maar dit is een karikatuur van wat een heilig leven echt inhoudt. Een heilig leven is een leven waarin God de ruimte heeft. Het betekent niet alleen dat we niet meer gehoorzamen aan ‘de begeerten uit de tijd uwer onwetendheid’ maar ook dat we ons verlangen richten op zaken die God welbehaaglijk zijn (lofprijzing, aanbidding, voorbede, barmhartigheid, dienstbetoon enz.). Het is een leven waarin we ons verlustigen in de Here:

Psalm. 37:4 verlustig u in de HERE; dan zal Hij u geven de wensen van uw hart.

Als we ons in God verlustigen dan worden Zijn wensen onze wensen en omgekeerd en dan kan God onze gebeden ‘gemakkelijk’ verhooren. De tekst die Petrus aanhaalt komt uit Lev. 11:44. Ook in het OT was heiligheid al Gods norm ook al was het volmaakte offer nog niet gebracht en moesten er allerlei wettelijke voorzieningen getroffen worden om God welbehaaglijk te zijn. Maar ook voor de wet van Mozes was er al Gods eis voor Abraham:

Gen. 17:1b:wandel voor mijn aangezicht en wees onberispelijk

1.10 Wandelt in vreze

Naast de twee eerder genoemde aspecten van heiliging noemt Petrus in vers 17 nog een belangrijk aspect: de vreze des Heren. Voorzover ik weet wordt daar in evangelische kringen niet al te veel nadruk op gelegd en de reden is mogelijk dat men 'de vreze des Heren' moeilijk kan combineren met de 'liefde van God'. Maar God is niet alleen door genade onze 'lieve' Vader geworden, Hij is ook onze rechtvaardige en heilige Vader geworden die ons doen en laten door en door kent en ons, zonder aanzien des persoons, van tijd tot tijd bestraffend corrigeert als Hij dat nodig acht. Dit moet ons met een gezonde vrees en ontzag voor onze Vader vervullen, naast het 'gewone' ontzag omdat Hij God is en boven alle macht en heerschappij verheven is. Het bijbelgedeelte dat bij uitstek over die 'correctie' gaat is Heb. 12:5-11 en hier wordt in de NBG-vertaling het woord 'tuchtiging' gebruikt. Dit woord doet wat ouderwets aan maar de betekenis daar is die van 'opvoedend bestraffen'. Mijn 'werk' of 'daden' kunnen in Gods ogen zodanig zijn dat Hij zo'n corrigerende bestraffing nodig acht. Zo'n bestraffing is zelfs het bewijs dat Hij ons echt liefheeft, Hij wil immers dat wij deel krijgen aan Zijn heiligheid (Heb. 12:10). De aard van de bestraffing zal zeer verschillend kunnen zijn: vermaning met woorden, een financieel verlies, een vernedering, een ziekte (maar een ziekte hoeft niet altijd een tuchtiging te zijn, geestelijk onderscheid is hier zeer gewenst), maar het doel is altijd positief.

De Bijbel spreekt overigens zeer positief over de vreze des Heren, in het bijzonder vindt men in het boek Spreuken teksten hierover. Een paar voorbeelden zijn:

Spr. 9:10 De vreze des HEREN is het begin der wijsheid en het kennen van de Hoogheilige is verstand.

Spr. 10:27 De vreze des HEREN vermeerdert de dagen, maar de jaren der goddelozen worden verkort

.Spr. 14:26 In de vreze des HEREN ligt sterke gerustheid, zelfs voor zijn zonen is er een schuilplaats.

1.11 Wetende....

Belangrijk is ook wat er staat bij 'wetende' (18). Wanneer we blijven beseffen hoeveel onze redding heeft gekost, namelijk niets minder dan het bloed van de Heer Jezus, dan zal ons dat behoeden voor 'slordig' leven (zie ook 2 Pet. 1:9). Maar er staat meer. We zijn vrijgekocht van de ijdele wandel die ons van de vaders is overgeleverd. Hierbij wordt verondersteld dat hun vaders een ijdele (zinloze in de HSV, NBV en de GNB) wandel hadden, dus een leven zonder God. Voor velen van de door Petrus aangesproken gelovigen zal dat inderdaad het geval geweest zijn. De wedergeboorte sneed hen als het ware los van hun slechte 'erfenis'.

Dit is toch iets om langer bij stil te staan. De slechte erfenis kan zowel 'sociaal' als ook 'geestelijk' zijn. Vooral in het laatste geval kan er ook nog bevrijding nodig zijn en daarbij is het belangrijk dat de betrokkene radicaal breekt met zondige patronen in het voorgeslacht (voor zover bekend en onbeleden) en deze ook plaatsvervangend belijdt. Voor een uitgebreide bespreking hiervan wordt verwezen naar het Handboek voor bevrijdingspastoraat ².

1.12 Een onberispelijk en vlekkeloos Lam

Het bloed van een gaaf offerdier was nodig om elk gezin van het volk Israël veilig uit Egypte (beeld van de zonde) te leiden (Ex. 12:5 ev.) en zo is ook het bloed van de Heer Jezus als onberispelijk Lam van God nodig geweest voor onze verlossing van de zonde. De Heer Jezus is het Lam van God dat de zonde der wereld wegneemt (Joh. 1:31).

Opvallend is dat er staat dat Hij tevoren gekend was, voor de grondlegging der wereld. Een betere vertaling is in dit geval: tevoren bestemd³. Het is immers vanzelfsprekend dat God de Vader Zijn Zoon kende in Zijn pre-existentie, maar het gaat erom dat God de Vader deze weg ter verlossing al voorbeschikt had (AV: foreordained). God, die alles tevoren wist, had het reddenplan voor de wereld al klaarliggen nog voordat de wereld geschapen was. Voor ons mensen komt dit vreemd over, maar Gods wegen en gedachten zijn hoger dan de onze (Jes. 55:9).

Met het einde der tijden wordt verwezen de eerste komst van Christus, de laatste dagen zijn sindsdien aangebroken (Heb. 1:1). Door Jezus komen we tot de Vader (Joh. 14:6) en het feit dat de Vader Hem heeft opgewekt en verheerlijkt betekent ook voor ons hoop omdat God, in zekere zin, met ons dezelfde weg gaat. Wij zullen ook opstaan uit de dood en verheerlijkt worden (1 Kor. 15:50-55, 1 Joh. 3:2).

1.13 Van harte en bestendig liefhebben

De verzen 22 tot en met 25 zijn ‘op zich’ wel duidelijk: we moeten elkaar van harte liefhebben en we zijn wedergeboren door het levende en blijvende woord van God. De vraag is wel: ‘Wat is het verband tussen deze verzen?’ We kijken eerst naar ‘het liefhebben’.

Het liefde-gebod is het grote gebod in de Bijbel:

Mat. 22:37 Hij zeide tot hem: Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand.

38 Dit is het grote en eerste gebod.

39 Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.

De Heer Jezus past het tweede gebod in het bijzonder toe op de discipelen:

Joh. 13:34 Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat gij ook elkander liefhebt.

Dit gebod is nieuw in die zin dat de Heer Jezus zelf nu het voorbeeld geweest is van liefhebben. Deze agapè-liefde (de hoogste vorm van liefde) staat hoog aangeschreven in de Bijbel. Zonder deze liefde zullen we onze naasten niet echt overtuigen van de waarheid van het evangelie (Joh. 13:35). Zonder deze liefde hebben geestelijke gaven weinig nut (1 Kor. 13:1-8). Zonder deze liefde heeft een gemeente in feite geen bestaansrecht, ook al loopt deze verder goed (Opb. 2:1-7). Liefde is bij uitstek het ‘handelskenmerk’ van de christen en als deze liefde ontbreekt, wat heb je dan uiteindelijk nog? Dat voor God onderlinge verhoudingen belangrijk zijn blijkt ook uit de bergrede, zie bijv. Mat. 5:22-24.

Wat Petrus nu tegen de gelovigen zegt in vers 22 behelst twee dingen:

- Je bent nu in staat om elkander echt lief te hebben (met de agapè-liefde) omdat je gehoorzaam geworden bent aan de waarheid. Dit betekent trouwens niet dat ze al perfect heilig waren, zo dat al bereikbaar is hier op aarde

- Doe het dan ook!

Dit laatste betekent dat liefhebben geen ‘automatisme’ is. De vrucht van de Heilige Geest (waaronder ‘liefde’) groeit niet zonder onze medewerking. Tot die ‘medewerking’ roept Petrus hier in feite op.

In vers 23 wordt de wedergeboorte aangehaald. Wat uit vergankelijk zaad voortkomt is vergankelijk dat wil zeggen: op den duur vergaat het. Hier haalt Petrus Jes. 40:6-8 aan en daarmee zegt hij in feite: ‘alles wat menselijk is, ook zijn glorie, verdwijnt op den duur.’ Maar alles wat uit God geboren is, uit het onvergankelijke zaad van het woord van God, houdt eeuwig stand. Wie zijn dat dan? Zij die wederomgeboren zijn, dus: de gelovigen. Wat is bij uitstek hun kenmerk? Liefde (Agape-liefde).

Het woordje ‘want’ in vers 24 legt nu het verband tussen de Agape-liefde en de wedergeboorte. Eigenlijk zegt Petrus zoiets als: Heb elkaar nu van harte en bestendig lief want liefde is bij uitstek het kenmerk van hen die wedergeboren zijn en die liefde zal er in alle eeuwigheid zijn (de liefde vergaat nimmermeer; 1 Kor. 13:8).

Tenslotte, wat wordt er in dit geval met het woord (des Heren) bedoeld? Een letterlijke vertaling van vers 25b luidt: Dit woord is het evangelie dat u verkondigd is ⁴.

1.14 Vragen bij hoofdstuk 1

1. Merkt u dat u in de genade groeit(2)? Kunt uzelf deze groei bevorderen?
2. Waarom laat God verzoeken (beproevingen) toe? (6). Geef een voorbeeld uit uw eigen leven.
3. Profeten hebben ons gediend (12). Hoe werkt dat dan bij ons?
4. Heilig worden in al onze wandel. Hoe zou u dit aan een pasbekeerde uitleggen (zonder wettisch te worden)?
5. Petrus moedigt ons aan om te wandelen in vreze (17) in de tijd hier op aarde. Leg uit wat hiermee bedoeld wordt. Waarom is dit zo ‘gezond’ hoewel de uitdrukking anders doet vermoeden?
6. Wat kunt uzelf doen om te groeien in ongeveinsde broederliefde (22)?

Verwijzingen

1. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software

2. Wilkin van de Kamp, Geboren om vrij te zijn (handboek voor bevrijdingspastoraat), Crosslight Media, Aalten 2012, hoofdstuk 5

3. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software

4. Baker New Testament Commentary, Logos 7 Bible Software

2. Een koninklijk priesterschap in de praktijk 2:1-2:25

2.0 Inleiding

In hoofdstuk 1 kwamen de ‘grote’ onderwerpen aan de orde: de uitverkiezing, de wedergeboorte, de beproevingen, de toekomstige erfenis en de ultieme hoop, de heilige levenswandel in de vreze des Heren met als ‘speerpunt’ de onderlinge liefde. In hoofdstuk 2 wordt nog even doorgegaan op die liefde en zo komen we tenslotte terecht bij het koninklijk priesterschap van de gemeente. In het tweede gedeelte, 11-25, geeft Petrus praktische aanwijzingen over omgang met niet-gelovigen, wereldse autoriteit, werkgevers en vervolgers.

2.1 Legt dan af en verlangt..

Vers 1 van hoofdstuk 2 is een voortzetting van 1:22. De gelovigen worden opgeroepen om datgene af te leggen wat werkelijke onderlinge agapè liefde in de weg staat. Men kan gemakkelijk nagaan waarom dit voor de genoemde zaken (kwaadwilligheid, bedrog, huichelarij...) het geval is. Let er op dat hier iets staat dat de gelovige zelf moet doen. De Heilige Geest zal hierop aandringen, maar de gelovige moet er bewust voor kiezen om dergelijke slechte gewoonten en houdingen af te leggen. Het lijkt me dat veel werk van de Heilige Geest in gemeenten gehinderd wordt doordat gemeenteleden dit niet of onvoldoende doen.

Zonder dit ‘afleggen’ zal er ook geen echt verlangen zijn naar de geestelijke (redelijke) onvervalste melk of, kortweg gezegd, het woord van God en zul je de opdracht om te verlangen ook niet kunnen uitvoeren. Het is een algemeen bekend geestelijk principe dat ‘omgehoorzaamheid aan Gods woord’ onze geestelijke honger wegneemt en dat daardoor ook onze geestelijke groei (het opwassen tot zaligheid) in gevaar komt. Als men voortdurend geen zin heeft in bijbelstudie dan moet men zich afvragen of ‘ongehoorzaamheid’ de reden is.

Vers 2 wordt overigens vaak gebruikt om beginnende christenen te stimuleren in hun geestelijke groei. De melk zou dan gaan over de beginselen van Gods woord. De betekenis hier is echter ruimer. Het gaat hier om een vergelijking tussen het verlangen van pasgeboren baby's naar melk en het verlangen van de gelovigen naar Gods woord. De gelovigen die door Petrus worden aangesproken zijn zeker niet allemaal ‘pasgeboren’. Het is zeer waarschijnlijk dat een aantal van hen tot geloof gekomen is op de eerste pinksterdag onder de prediking van Petrus (zo'n dertig jaar geleden). Hoewel melk hier niet noodzakelijk betrekking heeft op ‘de beginselen van Gods woord’ is dat wel het geval in 1 Kor. 3:2 en Heb. 5:12 en 13.

Petrus lijkt in vers 3 (een toespeling op Ps. 34:8) een ‘indien’ te gebruiken als een voorwaarde. Ook de HSV en de GNB lijken deze voorwaarde te gebruiken en ook sommige Engelstalige vertalingen (YLT, AV, ASV, NSAB). Andere vertalingen laten de voorwaarde weg en gaan er vanuit dat de gelovigen Gods goedheid ervaren hebben (NBV, NB, RSV, Het Boek). De Studiebijbel sluit hier in het commentaar bij aan ¹. Maar we mogen er rustig van uit gaan dat ieder die wedergeboren is, Gods goedheid ook daadwerkelijk ervaren heeft. Normaal gesproken is er dan ook een verlangen om verder te groeien.

2.2 De levende steen

In vers 4 en volgend komt de gemeente in beeld. De gelovigen worden opgeroepen om te komen tot de levende steen, de Heer Jezus en zich te laten invoegen als levende stenen tot de bouw van een geestelijk huis. Deze oproep komt wat vreemd over omdat gelovigen al tot de Heer Jezus gekomen zijn bij hun bekering, maar in de tekst hier wordt bedoeld op de gewone dagelijkse omgang met de Heer Jezus in gebed, aanbidding etc., en dat zou voor elke gelovige de normale gang van zaken moeten zijn. Het gevolg van het 'komen tot Hem' is dat je ingevoegd wordt als levende steen tot de bouw van een geestelijk huis. De NASB geeft dit duidelijk aan met:

4 And coming to Him as a living stone.....you also as living stones are being built up as a spiritual house.....

Vertaald in het Nederlands:

In de omgang met Hem, de levende steen.....wordt u ook als levende stenen gebruikt om een geestelijk huis op te bouwen.....

Deze tekst maakt onomwonden duidelijk dat gelovigen bij elkaar horen zoals de stenen in een gebouw. Op je ééntje christen zijn is dus, normaal gesproken, geen optie. Natuurlijk, iedere gelovige heeft zijn persoonlijke omgang met de Heer, maar de Heer brengt ons ook in contact met andere gelovigen met als doel om samen Hem, en ook elkaar te dienen. Hij is het die de stenen samenvoegt en daarbij gaat Hij nogal eens aan onze persoonlijke voorkeuren voorbij.

Waar komt de aanduiding voor de Heer Jezus als 'levende steen' vandaan? In Mat. 21:42 gebruikt Jezus zelf Ps. 118:22. Duidelijk is dat Hij de afgekeurde steen (de hoeksteen was de funderingssteen voor een gebouw in het Midden-Oosten) is door de geestelijkheid van Zijn tijd, maar God maakte Hem, als uitverkoren en kostbare steen, tot het fundament van de gemeente (Ef. 1:22, Kol. 1:18). Petrus citeert drie profetiën uit het OT die hij op Christus toepast ²: Jes. 28:16 in v. 6; Ps. 118:22 in v. 7; Jes. 8:14 in v. 8. Het lijkt me dat Petrus ook de Levende steen en de levende stenen gebruikt als contrast met de tempeldienst van het OT. Deze tempel is een gebouw van dode stenen maar de tempel van het NT bestaat uit levende stenen. Zie ook:

2 Kor. 6:16b: Wij toch zijn de tempel van de levende God, gelijk God gesproken heeft: Ik zal onder hen wonen en wandelen, en Ik zal hun God zijn en zij zullen mijn volk zijn.

In het geestelijk huis worden nu door een heilig priesterschap geestelijke offers gebracht (5). Hier zijn drie contrasten met de offerdienst uit het OT:

- De plaats is niet meer de tempel te Jeruzalem, maar kan nu overal zijn waar gelovigen samenkomen
- De priesters zijn niet meer (uitsluitend) afstammelingen van Aäron uit de stam van Levi, maar nu is iedere gelovige een priester
- De offers zijn niet meer de dierlijke offers uit het OT, maar nu zijn het geestelijke offers: onze lichamen (Rom. 12:1), onze lofprijzing (Heb. 13:15), onze bezittingen (Heb. 13:16, Fil. 4:18) enz.

Heel ons geloof rust op het volbrachte werk van de Heer Jezus. Alles wat daar buitenom gaat, dus ook onze goede werken, is niet aanvaardbaar voor God. We zijn in Christus Jezus

geschapen om goede werken te doen (Ef. 2:10) en alleen als we op Hem ons geloof bouwen zullen we niet beschaamd uitkomen (6).

De Heer Jezus wordt ook genoemd ‘een steen des aanstoots en een rots der ergernis’ en dat is Hij voor degenen die Hem niet gehoorzaam willen zijn (7,8). Dan volgt het merkwaardige: ‘waartoe zij ook bestemd zijn’. Het lijkt me niet dat God hen daartoe van tevoren bestemd heeft. Zo’n bestemming volgt na verharding. Verharding van hart is een geestelijk proces dat optreedt na hardnekkige ongehoorzaamheid aan God (Heb. 3:13).

Vers 9 begint met: Maar u...Het nu volgende laat de tegenstelling zien met de ‘ongehoorzamen’ uit het voorafgaande vers.

2.3 Vijf aanduidingen voor de gemeente

We kunnen in het gedeelte 1-10 vier aanduidingen voor de wereldwijde gemeente onderscheiden:

1. Een geestelijk huis met een heilig priesterschap (5) of ook een koninklijk priesterschap (9). Het ‘koninklijk’ geeft aan dat er een koning aan het hoofd staat.

Een koninkrijk van priesters en een heilig priesterschap, dat is wat God voor ogen had met het volk Israël (Ex. 19:6). Israël faalde in dit opzicht en nu is er het priesterschap van alle gelovigen. De Heer Jezus heeft ons tot een koninkrijk, tot priesters voor zijn God en Vader gemaakt (Opb. 1:6). We hebben nu volle vrijmoedigheid om het heiligdom in te gaan (Heb. 10:19) en te naderen tot de troon der genade voor hulp (Heb. 4:16). Hulp zowel voor onszelf alsook voor anderen, immers een priester vertegenwoordigt mensen bij God, maar ook omgekeerd.

2. Een uitverkoren geslacht (9)

Geslacht duidt op een gemeenschappelijke afkomst ². Door de wedergeboorte behoren we nu tot één familie en hebben we dezelfde Vader. Het uitverkoren zijn geeft weer de keuze van God aan. Tegelijk is er ook de oproep in de Bijbel om je te laten behouden uit het verkeerde geslacht (Hand. 2:40). Bijbels gezien kan de mensheid verdeeld worden in twee geslachten: het uitverkoren geslacht en het verkeerde geslacht. Van nature behoort ieder mens tot het verkeerde geslacht (Ef. 2:3). Door de bekering tot Christus behoren we tot het uitverkoren geslacht.

Het Griekse woord voor gemeente is ‘ekklesia’. Letterlijk betekent het: ‘er uit geroepen’. God riep je uit de wereld (het verkeerde geslacht).

3. Een heilige natie (9)

We zijn een heilige natie, apart gezet voor God en we zijn burgers van een rijk in de hemelen (Fil. 3:20).

4. Een volk Gode ten eigendom om de grote daden te verkondigen van Hem (9) ...

We zijn gekocht met het bloed van Christus (1 Pet. 1:18 en 19, Opb. 1:5). We zijn niet meer van onszelf, we zijn gekocht en betaald (1 Kor. 6:20). Onze roeping is om de grote daden van God te verkondigen. Petrus heeft waarschijnlijk Jes. 43:21 in gedachten gehad³:

Het volk dat Ik Mij geformeerd heb, zal mijn lof verkondigen.

De context is hier de bevrijding uit Babylon. God verlost Zijn volk en toonde daar Zijn liefde en vergeving. Zo heeft Hij ook ons verlost, niet uit Babylon, maar uit de macht van de zonde. Nu verkondigen wij zijn deugden (Gr.: aretas) ofwel ‘grote daden’. Dit is nu ook onze grote opdracht, vooral hierom leven we in de wereld. God wil zich in deze wereld manifesteren door middel van Zijn gemeente. We waren niet zijn volk en zonder ontferming, maar we zijn nu in zijn ontferming aangenomen. Petrus citeert hier Hos. 1:10.

De benamingen voor de wereldwijde gemeente van de Heer Jezus zijn prachtig, maar de praktijk van de gemeente is daar lang niet altijd naar. Binnen het lichaam van Christus (ook een benaming voor de gemeente. Hiermee geven we aan dat de gemeente nu Christus hier op aarde vertegenwoordigt) is veel verdeeldheid. Dat er verschillende denominaties en lokale gemeenten zijn is op zich nog niet zo’n probleem. Het zijn niet de kerkmuren die scheiding brengen maar de muren rond de harten van de gelovigen. Niettemin zal er te Zijner tijd een gemeente zijn zonder vlek of rimpel (Ef. 5:27). Nu geldt: eenheid in de hoofdzaken, vrijheid in de bijzaken en in alles liefde. Naarmate de gelovigen geestelijk groeien zal ook de eenheid vanzelfsprekender zijn.

2.4 Adeldom verplicht

Gelovigen zijn enorm begenadigd. Ze zijn een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap en een heilige natie. Maar...adeldom verplicht en het is belangrijk dat onze handel en wandel niet in strijd is met de geweldige genade die we van God ontvangen hebben en dat we ons licht laten schijnen voor de mensen (Mat. 5:16).

In de rest van dit hoofdstuk komen drie levensterreinen aan de orde waar ‘heiliging’ een belangrijke rol speelt:

- onze eigen ziel (11-12)
- wereldse autoriteit (13-17)
- ons dagelijks werk (18-25)

In het volgende hoofdstuk komen daar nog drie levensterreinen bij:

- het huwelijk (3:1-7)
- gelovigen onderling (3:8-12)
- het lijden in vervolging (3:13-22)

2.5 Onze eigen ziel

Petrus spreekt de gelovigen aan als ‘geliefden’. Geliefd door wie? Ongetwijfeld had Petrus de gelovigen lief, maar het lijkt me dat Petrus hier toch vooral doelt op Gods liefde voor de gelovigen. Het is belangrijk dat gelovigen beseffen dat ze begenadigd zijn in de Geliefde (Ef.

1:6). God houdt van ons (ondanks alles) dankzij Zijn Zoon. Deze wetenschap moet ons geestelijk gezond houden, ook al ‘voelen’ we deze liefde lang niet altijd. De gelovigen worden ook aangesproken als bijwoners en vreemdelingen, deze wereld is niet hun ‘thuis’. In 0.2 is hier al over gesproken.

De oproep van Petrus is dat de gelovigen zich onthouden van de vleselijke begeerten die strijd voeren tegen hun ziel (11). In 1.9 is al over ‘begeerten’ gesproken (naar aanleiding van 1:14). Daar werd gesproken over ‘zich niet voegen naar de begeerten....’ Maar Petrus lijkt hier verder te gaan met ‘zich te onthouden van de vleselijke begeerten’.

Sinds onze wedergeboorte is onze oude mens, de slaaf van de zonde, gestorven en dat belijden we in de doop (Rom. 6:1-7). Van de zonde blijft echter een begeerte uitgaan, maar de gelovigen hoeven daar niet aan te gehoorzamen, ze kunnen er ‘nee’ tegen zeggen (Rom. 6:12). Op deze manier kunnen ze zich ‘onthouden van vleselijke begeerten’. Het betekent dus niet dat deze begeerten zich niet meer zullen aandienen, maar het betekent wel dat we er ‘nee’ tegen zeggen in plaats van ze ergens in onze gedachten te blijven koesteren omdat het ‘daar toch geen kwaad kan’. Dit laatste, ‘daar geen kwaad kan’, is pertinent onwaar. Onze ziel, de zetel van onze persoonlijkheid (verstand, gevoel en wil) wordt er door beschadigd en, ook al resulteert het meestal niet meteen in een zondige handelwijze, ons geestelijk leven gaat achteruit.

Het bovenstaande is in overeenstemming met wat Jakobus zegt over verzoeken in Jak. 1:2-15. Het is niet de verzoeking en de daarmee correponderende verlokking van de begeerte (Jak. 1:14) die op zich zondig zijn. Het is de bevruchting van de begeerte die zonde voortbrengt (Jak. 1:15) met andere woorden: ‘het gaan spelen met de begeerte en het niet afkappen van de verlokking’ is de zonde, ook al is er verder nog geen ‘aktie’ uit voortgekomen.

Toen David Batseba zag, die zich aan het baden was kon hij nog ‘terug’ (2 Sam. 11:2), het zou hem en zijn familie een ramp hebben bespaard. Maar hij stopte de vleselijke begeerte niet en liet naar haar vragen en haar halen waarna het fysieke overspel volgde (het overspel van het hart was er al). Later volgde nog bedrog en moord. Hoe kon het zover komen met deze man naar Gods hart? Iets dergelijks kan ons allemaal gebeuren als we niet waakzaam zijn!

Vleselijke begeerten kunnen een divers karakter hebben. 1 Joh. 2:16 noemt drie soorten:

.....de begeerte des vlezes (zondige verlangens) de begeerte der ogen (hebzucht, inhaligheid) en een hovaardig leven (hoogmoedig zijn, pronkzucht),.....

In Gal. 5:19-21 worden verschillende zaken genoemd die bij ‘vleselijke begeerten’ horen:

.....hoererij, onreinheid, losbandigheid, 20 afgoderij, toverij, veten, twist, afgunst, uitbarstingen van toorn, zelfzucht, tweedracht, partijschappen, 21 nijd, dronkenschap, brasserijen.....

Het spreekt vanzelf dat we vleselijke begeerten niet moeten ‘helpen’ door het kijken naar verkeerde films, het lezen van verkeerde boeken, het gaan naar verkeerde plaatsen etc.). Als gelovigen kunnen we ons niet veroorloven om vleselijke begeerten te ‘voeden’ en in ons binnenste niet laten bestaan. We moeten ons ervan bekeren en ons ervan laten reinigen (2 Kor. 7:1). De Heilige Geest wil ons helpen om ze te ontdekken (soms zijn ze ‘diep verborgen’ en voor ons niet gemakkelijk te herkennen). Laten we niet toestaan dat vleselijke begeerten ons

geestelijk fundament langzaam maar zeker ondermijnen waardoor onze geestelijke honger afneemt en ons geestelijk inzicht andersneeuwt met alle gevolgen van dien.

Een tweede belangrijke reden om ons van vleselijke begeerten te onthouden is ons getuigenis naar onze omgeving (12). Als we van binnen niet 'schoon' zijn dan zal dat vroeg of laat ook ons getuigenis naar buiten toe (heidenen zijn hier gewoon 'onbekeerden') verzwakken. Mensen die bekend zijn als serieuze christenen leven in een glazen huis, vele ogen kijken naar hen. Bewust of onbewust zullen de onbekeerden vaak zoeken naar argumenten om het evangelie af te wijzen en dat resulteert weer in o.a. kwaadsprekerij. Te vaak komen er artikelen in seculiere kranten over misstappen van geestelijke leiders en de wereld en ook de duivel lachen. Het is dus van het grootste belang om nauwkeurig te letten op onze levenswandel. De Heilige Geest, die in ons woont, wil ons daarbij voortdurend helpen. Maar onze geestelijke oren moeten gevoelig genoeg zijn om Zijn zachte stem te verstaan. Treffend is wat er staat in Spr. 19:16:

Wie het gebod bewaart, bewaart zijn leven; maar wie niet let op zijn wandel, zal sterven

'Slordig leven' veroorzaakt onverbiddelijk achteruitgang van ons geestelijk leven en dat kan tenslotte leiden tot een vroegtijdige lichamelijke dood. Dit vers moet niet de aanleiding zijn tot een voortdurende en ongezone introspectie (waarbij je steeds jezelf beoordeelt en veroordeelt) maar wel een aanmoediging zijn tot een, van tijd tot tijd, gezonde zelf beoordeling (1 Kor. 11:31).

Belangrijk in onze levenswandel zijn de goede werken (12). Goede werken zou je kunnen omschrijven als 'die daden waardoor je geloof op een positieve manier zichtbaar wordt'. Goede werken zijn van groot belang, niet alleen om de werken zelf, maar ook omdat ze vaak luider spreken dan onze woorden. Onbekeerden worden daardoor vaak aangetrokken. Onze woorden zullen ze vaak met allerlei argumenten proberen tegen te spreken, maar op onze goede daden hebben ze veelal geen weerwoord. Zegt de Heer Jezus zelf niet:

Mat. 5:16 Laat zo uw licht schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.

Vers 12 heeft het over 'God verheerlijken ten dage der bezoeking'. Mogelijk bedoelt Petrus hier een dag dat de ogen van een onbekeerde door Gods genade opengaan. Dan zal deze beseffen dat de goede werken die hij zag gedaan zijn 'ter ere Gods' en dat hij, mede daardoor, terecht gekomen is op het spoor van het geloof.

Onbekeerden moeten vaak eerst ons geloof in werking zien voordat ze zelf tot geloof komen. Dat illustreert ook onderstaande, waar gebeurde geschiedenis uit 1805 ⁴.

Een zendingsorganisatie hield een bijeenkomst waar Amerikaanse (inheemse) indianen aanwezig waren om een presentatie van het evangelie aan te horen. Na de presentatie reageerde één van hun Indianen-leiders met (kortweg weergegeven):

"Jullie blanken zeggen dat er maar één manier is om 'de grote Geest' te dienen, maar waarom is er dan zoveel onenigheid onder jullie terwijl er toch maar één Boek is?" Verder zei hij:

"Wij indianen leven temidden van jullie blanken. Hen hebben jullie ook het evangelie gebracht. We zullen even wachten en dan kijken wat voor effect het evangelie op hen heeft.

Als we merken dat ze goede en eerlijke mensen zijn die ons niet bedriegen dan zullen we jullie boodschap nog eens in overweging nemen”.

We zien hier dat deze leider de zere vinger legt op twee zwakke plekken bij de christenheid:

- de onderlinge onenigheid van de christenen
- de vaak inconsistente levens van hen die belijden christen te zijn

Vandaag aan de dag is het niet anders. Daarom wordt er in de brieven van het NT zovaak de nadruk gelegd op heiliging en onderlinge liefde. De discipelen van Jezus worden niet herkend door hun leerstellingen maar wel door hun (onderlinge) liefde:

Joh. 13:35 Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander.

2.6 Wereldse autoriteit

Een tweede terrein van levensheiliging is dat van wereldse autoriteit (13-17) . Er staat echter ‘alle menselijke instellingen’ en dat is ruimer dan alleen wereldse autoriteit maar het omvat ook kerkelijke autoriteit. We beperken ons hier tot wereldse autoriteit omdat hier ook expliciet twee vormen van wereldse autoriteit worden genoemd: de keizer (Gr.: basileus = koning, maar hier staat een keizer aan het hoofd) en stadhouders die de keizer vertegenwoordigen als handhavers van het recht. In hoofdstuk 5 komt nog de kerkelijke autoriteit ter sprake.

Ieder mens in deze, in zonde gevallen wereld, staat onder gezag (of dat nu erkend wordt of niet). Het hoogste gezag is God zelf en alle andere vormen van gezag zijn in feite gedelegeerd gezag. Gezag of autoriteit is een instelling van God (Rom. 13:1), Hij heeft bepaald dat mensen onder gezag moeten staan en als het goed wordt uitgeoefend heeft het een beschermende functie. Zonder gezag wordt de maatschappij een grote puinhoop, zoals we ook in sommige landen, waar de overheid niet of slecht functioneert en corrupt is, kunnen waarnemen. Maar ook op kleinere schaal is gezag nodig. Zo hebben leraren gezag over hun leerlingen, ouders gezag over hun kinderen enz. Gezag als zodanig maakt een samenleving mogelijk en daarom is het ook nodig dat mensen zich onderwerpen aan gezag. Dat mensen zich in het algemeen niet graag onderwerpen aan gezag heeft twee oorzaken:

- de zondeval. Ieder mens is nu van nature een rebel
- het misbruik van gezag. Personen in autoriteit oefenen het gezag lang niet altijd uit op de manier zoals God het bedoeld heeft.

In het gedeelte 13-17 roept Petrus de gelovigen op om zich te onderwerpen aan gezag. Met name worden hier de keizer (in die tijd: de wrede keizer Nero !) en de stadhouders genoemd (meestal ook geen ‘rechtvaardigen’). Door zich te onderwerpen aan gezag eer je Gods instelling. Verder is het ook duidelijk dat rebellie van gelovigen tegen het wettelijk gezag bepaald geen reclame is voor het geloof. Het ‘schoppen tegen gezag’ onder het mom van ‘vrijheid in Christus’ werkt averechts en bevordert de kwaadsprekerij tegen gelovigen. Gelovigen zijn dienaren Gods (16) en dat moet ook zichtbaar zijn in onderwerping aan gezag.

Het is belangrijk om op te merken dat onderwerping aan gezag van autoriteiten een grens heeft. Als de een of andere overheid van ons dingen vraagt die ongehoorzaamheid aan God

inhouden dan moeten we in zulke gevallen de autoriteiten ongehoorzaam zijn. Zo waren de vroedvrouwen in Egypte terecht ongehoorzaam aan de Farao, door de jongens in leven te laten (Ex. 1:17) en de discipelen waren terecht ongehoorzaam aan de autoriteiten toen hen werd verboden om het evangelie nog verder te verkondigen (Hand. 4:18-20). Het smokkelen van bijbels gaat in tegen wetten van mensen maar is wel in overeenstemming met het zendingsbevel (Mat. 28:19).

Rebellie is niet Gods oplossing om met slecht functionerende autoriteiten om te gaan. Appeleren, op een correcte manier, is wel een goede zaak. We mogen (en moeten) protesteren tegen de huidige abortuspraktijk, maar het brand steken van abortusklinieken is niet Gods oplossing. Daarentegen is gebed een machtig middel om goede veranderingen in de maatschappij te bewerken (1 Tim. 2:1,2).

Het onderwerpen van gelovigen aan menselijke instellingen betekent nog niet dat gelovigen maar over zich moeten laten lopen, we hoeven geen 'mietjes' te worden. Toen de hoofdlieden meenden dat ze op een gemakkelijke manier van Paulus en Silas konden afkomen stak Paulus hier een duidelijk stokje voor (Hand. 16:35-40). Maar laten we in alles bedenken dat we ambassadeurs van Christus zijn en ook vanuit Zijn gezindheid reageren ook als ons onrecht is of wordt aangedaan zoals bij David. Hij werd achtervolgd door Saul en kreeg kans hem te doden, maar hij deed dit niet en reageerde met: Zie eens, mijn vader...(1 Sam. 24:12).

Opvallend is nog vers 17. Het is een opdracht voor alle gelovigen om dagelijks toe te passen (zie ook Rom. 12:10 en 13:7). Ze worden opgeroepen om allen te eren en in het bijzonder wordt de keizer genoemd als hoogste menselijke gezagsdrager. Hoe anders zou de maatschappij er uit zien en ook de kerkelijke gemeentes als deze opdracht serieus zou worden uitgevoerd en er respectvol zou worden omgegaan met ieder mens als beeldrager van God. Het zou ook de sfeer binnen gemeentes zeer ten goede komen en veel geharrewar zou verdwijnen. Bovendien heb je tussen gelovigen onderling een nog 'zwaardere' eis: elkaar hartelijk liefhebben (zie ook 1 Pet. 1:22). Tenslotte worden we opgeroepen om God te vrezen. Hoe 'gezond' is het als gelovigen wandelen in de vreze des HEREN (zie ook 1 Pet. 1:17). Heel wat lauw en onbijbels gedrag zou als sneeuw voor de zon verdwijnen en elke gemeentesamenkomst zou een wekelijks feest zijn. Laten we bedenken dat God het ook zo bedoelt, alleen de gemeentepraktijk is hier niet altijd mee in overeenstemming.

2.7 Ons dagelijks werk

Een derde terrein van levensheiliging is ons dagelijks werk. Voor een groot deel van de mensheid is dit een heel belangrijk onderdeel van het bestaan. Voor gelovigen is het werk niet alleen een belangrijk middel om inkomen te verwerven maar het geeft ook mogelijkheden om aan 'buitenstaanders' iets te laten zien van de hoop waaruit je leeft.

Een aantal teksten uit de brieven van Paulus hebben betrekking op het werk van de gelovigen: Ef. 5:5-9, Kol. 3:22-25, 1 Tim. 6:1,2, Tit. 2:9,10. Meestal gaat het hier over slaven, ook al is het niet een zware vorm van slavernij. Slaven in het Romeinse rijk van de eerste eeuw werden meestal goed behandeld en ze oefenden soms ook bepaalde beroepen uit. De Romeinse wetgeving had verschillende voorschriften voor de behandeling van slaven. Ze werden doorgaans ook betaald voor hun diensten en konden zich mogelijk later ook vrijkopen. Ze waren echter niet vrij en soms werden ze ook mishandeld ⁵.

De ‘werknemers’ die hier door Petrus worden aangesproken zijn ‘huisslaven’ (18). In de antieke wereld was ‘meester-huisslaaf’ de meest voorkomende werkgever-werknemer relatie en de principes die Petrus hier neerlegt zullen we moeten vertalen naar de werkgever-werknemer relatie in deze tijd.

De instructie die Petrus hier geeft voor de huisslaven kan eenvoudig worden samengevat als: huisslaven wees je meester, steeds in alle vreze onderdanig ongeacht of het nu een goede of verkeerde meester is. ‘Onderdanigheid’ kan misschien het beste omschreven worden als een ‘welwillende acceptatie van- en gehoorzaamheid aan de autoriteit die boven hem/haar gesteld is’. ‘In allen vreze’ kan mogelijk met ‘respect’ vertaald worden maar het is beter dit te vertalen met ‘een gezonde vrees voor hun afkeuring’. Vervolgens gaat Petrus uitleggen waarom het belangrijk is dat gelovige huisslaven ook onderdanig zijn aan onrechtvaardige meesters die hen slecht behandelen omdat zij met God rekening houden. Hij heeft het zelfs over ‘genade bij God’ (20). Als we genade even vertalen als ‘Gods gunst’, waarom is het dan Gods gunst als we ten onrechte lijden omdat we met God rekening houden? Een soortgelijke uitspraak vinden we in Fil. 1:29:

Fil. 1:29 Want aan u is de genade verleend, voor Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden,...

Het geloven is al genade, maar ook voor Hem te lijden is genade. Het lijden voor Hem op zich is natuurlijk allesbehalve aantrekkelijk. Niemand van ons zit er op te wachten op kwaadsprekerij, bespottingen, verdachtmakingen, beschuldigingen, fysiek geweld enz. Dat zijn zaken waar vervolgte christenen soms dagelijks mee te maken hebben. God heeft daar ook zeker geen behagen in, integendeel. Maar Hij heeft er wel behagen in als Zijn kinderen op dit lijden reageren in de geest van Christus en dat is wat Petrus in de verzen 21, 22 en 23 uiteenzet. Onze natuurlijke reactie op iets dat ons ten onrechte wordt aangedaan is: vergelding en de hele wereld is vol van deze ‘geest van vergelding’ en de gevolgen daarvan zijn: ‘spiralen van geweld’. Maar voor de kinderen Gods geldt:

Rom. 12:19 Wreekt uzelf niet, geliefden, maar laat plaats voor de toorn, want er staat geschreven: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, spreekt de Here.

Maar nu blijft de vraag: waarin bestaat dan de gunst die wij ontvangen als we ten onrechte lijden omdat we met God rekening houden? Omdat het een uitgelezen kans is om op te wassen in de genade en kennis van de Heer Jezus (2 Pet. 3:18) die ons een voorbeeld heeft nagelaten zodat wij in Zijn voetstappen zouden treden (21). Anders (kortweg) gezegd: Het is een uitgelezen kans voor geestelijke groei! Verder ervaren we ook meer Gods nabijheid:

1 Pet. 4:14: Indien gij door de naam van Christus smaadt lijdt, zijt gij zalig, daar de Geest der heerlijkheid en de Geest Gods op u rust.

Ook mogen we uitzien op een groot loon in de hemelen:

Mat. 5:11 Zalig zijt gij, wanneer men u smaadt en vervolgt en liegende allerlei kwaad van u spreekt om Mijnentwil. 12 Verblijdt u en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen; want alzo hebben zij de profeten voor u vervolgd.

Tegenover het lijden onder vervolging staat dus heel wat ‘compensatie’, niet alleen in dit leven, maar vooral ook later.

De vraag is of huisslaven zich dan maar slecht moeten laten behandelen door hun meesters of, toegepast voor deze tijd: Moeten werknemers, die vanwege hun geloof slecht behandeld worden door hun werkgevers, dit zonder meer aanvaarden? Mogen ze dan helemaal niet hiertegen protesteren? Moeten ze dan zonder meer de andere wang toekeren (Mat. 5:39) en het oordeel verder aan God overlaten? Deze vragen zijn in deze tijd met veel arbeidsonrust, stakingen, onrecht zowel bij werkgevers als bij werknemers, zeker actueel en het is voor een gelovige werknemer niet altijd eenvoudig om goede keuzes te maken. Het is moeilijk een algemene regel te geven en in twijfelgevallen zal het geweten van de werknemer de scheidsrechter zijn, maar het uitgangspunt moet zijn dat we steeds zo goed mogelijk handelen in de geest van Christus.

Het lijkt me dat protesteren van een gelovige omdat hij onrechtvaardig behandeld wordt zeker niet verboden is. Natuurlijk moet het duidelijk zijn dat hij werkelijk onrechtvaardig behandeld wordt en dat hij niet lijdt als boosdoener, bemoeial etc. (1 Pet. 4:15). Maar als een werkgever zijn ondergeschikten niet met recht en billijkheid behandeld (Kol. 4:1) dan mag een gelovige hem daar zeker op aanspreken. Dat hoeft zeker niet in strijd te zijn met de gevraagde onderdanigheid (1:18), als het maar op de juiste manier gebeurt en niet in de geest van de wereld met de vergeldingdreiging. Een paar bijbelse voorbeelden van reageren in de geest van Christus (hoewel niet een werkgever-werknemer relatie):

- *Joh. 18:23 Jezus antwoordde hem: Indien Ik verkeerd gesproken heb, geef aan wat verkeerd was, maar indien het goed was, waarom slaat gij Mij?*

Jezus wordt onrechtvaardig behandeld tijdens Zijn verhoor, Hij reageert met: Waarom....?

- *Hand. 16:37 De hoofdlieden proberen op een gemakkelijke manier af te komen van de onrechtvaardige behandeling van Paulus en Silas. Maar Paulus laat dit niet toe en wijst de hoofdlieden op een correcte manier op hun falen.*

- *Dan. 4:27 Daarom, o koning, laat mijn raad u welgevallig zijn: doe uw zonden teniet door rechtvaardigheid en uw ongerechtigheden door erbarming jegens ellendigen; of er misschien verlenging van uw rust wezen moge.*

Hier wijst Daniël Nebukannessar op een correcte manier op zijn onrechtvaardigheid (hoewel niet tegen Daniël persoonlijk).

Gelovigen hoeven niet over zich te laten lopen, maar van hen wordt wel verwacht dat ze op onrecht dat hen wordt aangedaan reageren in de geest van Christus. De vergelding voor onrecht komt aan God toe (Rom. 12:19).

De laatste twee verzen van dit hoofdstuk vormen zo'n beetje het evangelie in een notendop:

We kwamen in de juiste relatie met God doordat Jezus voor onze zonden aan het kruis gestorven is. Hierdoor konden we voortaan als rechtvaardigen leven. Zijn striemen brachten ons genezing. Voor onze bekering waren we dwalende als schapen maar nu zijn we onder de leiding en bescherming gekomen van Grote Herder: de Heer Jezus.

De mensheid kan verdeeld worden in twee groepen: Zij die onder de goede zorg van de Grote Herder gekomen zijn en zij die dat (nog) niet zijn en nog steeds dwalen als schapen. Het valt

voor de (moderne) autonome mens niet mee om te erkennen dat hij dwaalt en een herder nodig heeft. Hij meent zelf wel een weg door dit leven te kunnen vinden. Maar de wereldgeschiedenis laat zien dat de mens daar niet toe in staat is, ondanks vele technische en culturele verworvenheden. In feite is het nooit echt goed gegaan en nog steeds geldt dat de gehele wereld in het boze ligt (1 Joh. 5:19) en dat vele wereldburgers in de duisternis wandelen.

De volgelingen van Jezus wandelen na hun bekering niet meer in de duisternis (Joh. 8:12) en verstaan de stem van de Goede Herder (Joh. 10:27). Zij weten waarvoor ze leven en waar ze naar toe gaan.

Even nog iets over vers 24: Door Zijn striemen bent u genezen.

Dit vers wordt vaak aangehaald in verband met lichamelijke genezing. Er wordt in het Hebreeuws echter een woord gebruikt dat afgeleid is van het Hebreeuwse werkwoord ‘rapha’ en dat betekent ‘heelmaken’ in de meest ruime zin van het woord. Gezien de context van Jes. 53:5 moeten we allereerst aan ‘geestelijke genezing’ denken, maar heelmaken kan ook lichamelijke genezing inhouden. De apostel Petrus gebruikt ook deze tekst:

1 Pet. 2:24: die zelf onze zonden in zijn lichaam op het hout gebracht heeft, opdat wij, aan de zonden afgestorven, voor de gerechtigheid zouden leven; en door zijn striemen zijt gij genezen.

Hier wordt in het Grieks een woord gebruikt dat afgeleid is van het Griekse werkwoord ‘iaomai’ en dat kan betekenen: genezen, herstellen, iemands behoud tot stand brengen. Gezien de context moeten we ook hier in de eerste plaats weer denken aan ‘geestelijke genezing’ hoewel het woordgebruik ook lichamelijke genezing toelaat. De gelovigen hebben vergeving van zonde ontvangen en zijn bevrijd uit de macht van de zonde. (Je kunt toch moeilijk aannemen dat de toehoorders van Petrus allemaal lichamelijke genezing hadden ervaren).

Mogelijk kun je zeggen dat de Heilige Geest, die de Bijbel geïnspireerd heeft, in beide gevallen (Jesaja 53:5 en 1 Pet. 2:24) ‘geestelijke genezing’ bedoelde maar dat Hij tegelijkertijd de mogelijkheid voor lichamelijke genezing wilde openhouden temeer omdat in Jes. 53 ook sprake is van ‘onze ziekten die hij heeft opgenomen’ (Jes. 53:4).

2.8 Vragen bij hoofdstuk 2

1. Een jongeman van 16 vertrouwt u (als pastoraal medewerker) toe dat hij sterke seksuele begeerten heeft en dat ervaart hij als zondig. Hoe gaat u hem helpen?
2. Jaren geleden raadde een prediker zijn luisteraars aan om hun TV-toestel het huis uit te doen. Wat vindt u van zo’n oproep?
3. Welke goede werken’ spelen in uw leven een rol?
4. Waar ligt de grens bij het gehoorzamen van wereldse autoriteit? Kunt u hier een voorbeeld van geven uit uw eigen leven?
5. Zou u in de tijd van Petrus voor de wrede Nero gebeden hebben? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat zou u dan gebeden hebben?

6. Zou u een rechtszaak tegen uw werkgever starten? Licht het antwoord toe.
7. Hoe vat u het ‘eert allen’ (2:17) in een gemeente op? Hoe zou u dit kunnen bevorderen in uw gemeente?
8. In de vreze des HEREN ligt sterke gerustheid (Spr. 14:26). Probeer deze tekst eens uit te leggen.
9. Waarom is het ‘lijden voor Christus’ juist genade van God? (2:20)
10. Een ernstig zieke man vertelt u dat hij gelooft dat God hem zal herstellen want: Door Zijn striemen is ben ik al genezen. Hoe gaat u hier op reageren?

Verwijzingen

1. StudieBijbel 1 Pet. 2:3, <https://online.studiebijbel.nl>, december 2018
2. StudieBijbel 1 Pet. 2:6, <https://online.studiebijbel.nl>, december 2018
3. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software
4. Warren W. Wiersbe, *The Wiersbe Bible Commentary NT*, Colorado Springs, U.S.A., pag. 905
5. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software

3. Andere terreinen van heiliging 3:1-3:22

3.0 Inleiding

In dit hoofdstuk komen nog drie andere ‘levensterreinen’ aan de orde waar ‘heiliging’ nodig is: het huwelijk, relaties tussen gelovigen onderling en ‘lijden in vervolging’. Het laatste doet een beetje merkwaardig aan, immers ‘heiliging’ is waarschijnlijk niet het eerste waaraan je dekt tijdens vervolgingen om Christus wil. Toch is het juist dan belangrijk om te laten zien dat je niet geregeerd wordt door de geest van wraak en vergelding.

3.1 Het huwelijk

Het huwelijk tussen man en vrouw is een instelling van God en het is bij uitstek een terrein waarin man en vrouw als beeld dragers van God aan de wereld kunnen laten zien hoe God liefde, trouw en eenheid bedoeld. Ook is het huwelijk een afspiegeling van de relatie tussen Christus en Zijn gemeente (Ef. 5:22-33). Verder is het zo dat gezonde huwelijken ook bijdragen aan een gezonde maatschappij en mede daarom is het begrijpelijk dat de machten der duisternis alles doen om huwelijk en gezin te ondermijnen.

Petrus geeft in de verzen 1 tot en met 7 geen uitgebreide behandeling over het huwelijk, dat is hier niet aan de orde. In de eerste zes verzen worden de vrouwen in het bijzonder aangesproken op onderdanigheid aan hun man en daarbij sluit Petrus aan op de onderdanigheid die ter sprake kwam bij de twee eerder genoemde levensterreinen, immers vers 1 begint met ‘evenzo’.

Mijn ervaring is dat predikers het in het algemeen lastig vinden om het onderwerp ‘de onderdanigheid van de vrouw aan haar man’ in een prediking ter sprake te brengen. Veelal kiest men voor een ‘softe’ presentatie om de aanwezige zusters niet voor het hoofd te stoten. Ook verwijst men wel snel naar Ef. 5:21 waar staat dat we elkander onderdanig moeten zijn in de vreze van Christus. Dit wordt echter direct gevolgd door het gedeelte waar Paulus het heeft over de onderdanigheid van de vrouw aan haar man.

Het is begrijpelijk dat zusters moeite hebben met de gevraagde onderdanigheid niet alleen omdat het ingaat tegen de menselijke natuur maar ook gaat het in tegen de tijdgeest, waarin ‘feminisering’ en emancipatiestreven een belangrijke rol spelen. Bovendien is de gevraagde onderdanigheid ook misbruikt als dekmantel voor een ‘macho-gedrag’ van de man in een huwelijk.

Toch zullen we de tekst moeten nemen zoals het er staat en het niet afdoen met ‘cultuurgebondenheid’ (welke bijbelgedeelten zijn dan nog meer cultuurgebonden?). Wel is het zo dat vrouwen in die tijd vaak een mindere positie hadden. De Bijbel rechtvaardigt echter geen inferieure positie van de vrouw ten opzichte van de man, beiden zijn beeld dragers van hun Schepper en volkomen gelijkwaardig, maar niet gelijk (en aan dat laatste wordt tegenwoordig behoorlijk getornd). Onderdanigheid is hier ook geen slaafse onderdanigheid, maar betekent eenvoudig dat de man de leiding heeft in het huwelijk en dat de vrouw deze leiding vrijwillig aanvaardt. Een dergelijke onderdanigheid is geheel in overeenstemming met de scheppingsorde van God (1 Tim. 2:11-14).

De reden dat Petrus hier de onderdanigheid van de vrouw noemt is niet alleen de aansluiting met de eerder genoemde levensterreinen maar ook de mogelijkheid dat sommige van de mannen niet gehoorzaam zouden zijn aan het woord, dus onbekeerd waren (1). Zulke mannen zouden door de onderdanige houding van hun vrouw en door haar voorbeeldige levenswijze zonder woorden gewonnen kunnen worden (2). Voorbeelden spreken meestal veel sterker dan woorden en vaak is gebleken dat niet alleen gebrek aan onderdanigheid de man ‘afstoot’ maar ook dat voortdurend gepreek averechts werkt.

De sieraad van een vrouw ligt in haar innerlijk en niet in haar uiterlijk. Dat laatste valt echter het eerst op (in het bijzonder ziet de man aan wat voor ogen is en vooral de reclame maakt hier gebruik van) en dat is vaak de oorzaak van vele moeilijkheden later.

Sommigen menen dat Petrus hier gelovige vrouwen verbiedt tot het dragen van sieraden of gewaden of haarversieringen, maar dan leest met teveel in de tekst. Petrus benadrukt alleen de waarde van de innerlijke mens ten opzichte van de uiterlijke mens.

Paulus laat in 1 Tim. 2:9 en 10 eigenlijk hetzelfde zien. Ook hier geen absoluut verbod op het dragen van sieraden, maar wel een benadrukking van de innerlijke mens ten opzichte van de uiterlijke mens. Zou men toch willen geloven in een verbod op sieraden en opmaak dan komt men wel in conflict met bepaalde passages uit het OT. Zo lezen we in Gen. 24:30-53 dat Rebekka sieraden ontvangt van Betuël. In Ez. 16:11-13 gebruikt God zelf het voorbeeld van sieraden waarmee Hij Israël ‘mooi’ maakte.

Het is moeilijk om aan te geven wat nog wel en wat niet meer kan bij de opmaak van een vrouw. De gelovige vrouw zij voor haar eigen geweten ten volle overtuigd. Wel staat er:

Rom. 13:14 Maar doet de Here Jezus Christus aan en wijdt geen zorg aan het vlees, zodat begeerten worden opgewekt.

Uitdagende kleding is dus taboe, maar ook hier is het lastig een scherpe grens te trekken. De versiering van de vrouw die Petrus hier op het oog heeft is één die onverderfelijk is (in tegenstelling tot uiterlijke versiering) en die verder wordt omschreven als een ‘zachtmoedige en stille geest’. Deze versiering, zo staat er, is kostbaar in het oog van God (4). Natuurlijk, hoewel de inwendige versiering niet zichtbaar is voor mensen, maar wel voor God, blijkt deze wel uit haar woorden en daden. Een zachtmoedige en stille geest heeft niets te maken met verlegenheid maar wel met een ‘gekruisigd leven’ van dienstbaarheid, vriendelijkheid en wijsheid zonder drammerigheid. Zulke vrouwen zijn een zegen voor hun naasten en heel aangenaam voor God. Waarom dat laatste? Omdat een dergelijke levenshouding steeds het resultaat is van een onwrikbaar vertrouwen op God ¹, zoals ook uit vers 5 blijkt.

Petrus geeft in vers 6 een voorbeeld, of beter- het voorbeeld van een vrouw met een stille zachtmoedige geest: Sara. Sara was, in zekere zin, de moeder van alle gelovigen onder het Oude Verbond (Jes. 51:2, Gal. 4:22-26) ². Sara gehoorzaamde Abraham (hier is geen specifieke tekst uit het OT van bekend) en noemde Abraham ‘heer’ (hierbij wordt in de aantekeningen van de NBG-vertaling verwezen naar Gen. 18:12). Christelijke vrouwen zijn in geestelijke zin afstammelingen van Sara als ze goed doen en zich geen schrik laten aanjagen (6). Sara deed zeker niet altijd ‘goed’. Zij was het die Abraham er toe bracht om Hagar te nemen (Gen. 16:2), zij vernederde ook Hagar (Gen. 16:5), zij ontkende ten onrechte dat zij gelachen had (Gen. 18:15) en waarschijnlijk heeft zij ook meegeholpen om Abimelek te misleiden (Gen. 20:5). Hierin ligt een troost voor alle christelijke vrouwen : je hoeft niet volmaakt te zijn om een dochter van Sara te zijn. Een andere voorwaarde is: je geen schrik

laten aanjagen. Een gelovige vrouw die vaak verschrikt is, is nog geen voorbeeld van een stille en zachtmoedige geest. Zo'n geest is immers het resultaat van een vast vertrouwen op God en een vreesachtig karakter komt daar niet mee overeen. In Ps. 112:7 staat, voor de man die de HERE vreest:

Voor een kwaad gerucht zal hij niet vrezen, zijn hart is gerust, vol vertrouwen op de HERE;

Natuurlijk geldt dit ook voor de vrouw die de HERE vreest. Dit zijn de vrouwen met een fier karakter, maar tegelijkertijd met een kostbare zachtmoedige en stille geest.

Petrus wijdt maar één vers, vers 7, aan het gewenste gedrag van mannen in het huwelijk. Dat er zes verzen aan de zusters gewijd worden heeft te maken met het onderwerp van het gedeelte: 'onderdanigheid' en dat moet van de kant van de vrouw komen. Je kunt niet spreken van een 'wederzijdse onderdanigheid' tenzij je de algemene onderdanigheid bedoelt in de vreze van Christus (Ef. 5:21).

Van de mannen wordt verwacht dat ze verstandig leven met hun vrouwen (7). Letterlijk staat er: naar verstand leven....De HSV heeft: 'met begrip', de SVV heeft: 'met verstand' en de AVen YLT vertalen met met: 'according to knowledge' en de NASB heeft: 'in an understanding way'. De gedachte is eigenlijk dat mannen weten (of zouden moeten weten) wat de sterke en zwakke kanten zijn van hun echtgenoot zowel in fysiek, mentaal en geestelijk opzicht, wat vindt ze prettig, wat streeft ze na, wat vindt ze vervelend enz.³ Een dergelijke kennis, op de juiste wijze toegepast, kan het huwelijk aanzienlijk verrijken. Het is zeer aan te bevelen om deze kennis zoveel mogelijk 'vooraf' te verkrijgen en niet door 'schade en schande'. Het bestuderen van Gods Woord over deze zaak en het lezen van goede boeken over dit onderwerp⁴ zal zeker zijn vruchten afwerpen. Onwetend, en op een roze wolk het huwelijk instappend, is vaak uitgelopen op veel teleurstelling.

De echtgenote wordt vergeleken met 'brozer vaatwerk'. Dit duidt niet alleen op haar fysiek zwakker zijn dan de man maar ook haar meer gevoelige (emotionele) natuur. Mannen kunnen hun vrouw gemakkelijk kwetsen met hun woorden. Omgekeerd is dit ook wel het geval maar een man zal hier in het algemeen beter mee om kunnen gaan. Het is ook veelzeggend dat van mannen wordt gevraagd hun vrouw lief te hebben en niet ruw tegen haar te zijn (Kol. 3:19). Woorden hebben kracht en kunnen in de menselijke ziel werken als dolksteken (Spr. 12:18). Partners kunnen elkaar gemakkelijk emotioneel verwonden en zo hun huwelijk langzaam maar zeker laten ondermijnen.

De man moet niet alleen 'voorzichtig' met zijn vrouw omgaan, maar haar ook eer bewijzen. Hoe bewijs je je vrouw eer? Niet alleen door haar je waardering te laten blijken (en dit kan op veel manieren) maar ook haar, in het bijzijn van anderen, te laten merken dat ze bijzonder is.

De reden om je vrouw eer te bewijzen is dat ze, net zoals haar man, erfgenaam is van de genade van het leven. Maar misschien is het beter om het geven van eer te koppelen aan het 'brozer vaatwerk zijn' tezamen met het 'mede-erfgenaam-zijn', dus: geeft haar eer omdat, behalve dat ze brozer vaatwerk is (het mindere krijgt vaak meer eer toebedeeld, 1 Kor. 12:23, 24), ook nog medeerfgenaam is....

Met de genade van het leven wordt de genade van het 'nieuwe leven' bedoeld zoals ook de NBV vertaalt of ook de genade van 'het eeuwige leven' zoals de HSV vertaalt. Het is altijd genade als God zich openbaart aan de zondaar en hem nieuw leven schenkt (zie ook 1 Pet. 1:3).

Je zou je nog kunnen afvragen of een zachtmoedige en stille geest ook niet wenselijk is voor de man. Het lijkt me van wel, denk maar aan Mozes (Num. 12:3), maar een dergelijke geest is hier in het bijzonder met ‘onderdanigheid aan haar man’ verbonden en dat wordt van de gelovige vrouw gevraagd,

Een verkeerd omgaan met je vrouw, dus geen rekening houden met haar zwakkere fysieke en/of haar meer gevoelige emotionele natuur veroorzaakt belemmeringen in je gebedsleven. Je zou dit Gods speciale bescherming kunnen noemen voor de gelovige echtgenote. De man kan zich niet permitteren om ruw met zijn vrouw om te gaan. Zijn geestelijk leven zal dan onherroepelijk schade lijden.

3.2 Gelovigen onderling

Een laatste terrein van levensheiliging is dat van de omgang met andere gelovigen. Met het ‘tenslotte’ in vers 8 sluit Petrus de bespreking af van de al eerder genoemde terreinen (te beginnen met je eigen ziel). Hier is daar nog één terrein bijgevoegd: het lijden in vervolgingen (3.3).

Hoe gaan we met andere gelovigen om? Petrus schreef deze brief aan gelovigen die geografisch zeer verspreid waren. Maar voor de meesten van ons zal de omgang met andere gelovigen zich voornamelijk beperken tot de broeders en zusters van de eigen gemeente. Het NT en in het bijzonder de brieven van Paulus schenken hier veel aandacht aan. De opsomming van gewenste gedragingen is vanzelfsprekend, in ieder geval in theorie. Sumpatheis (medelijdend) kan ook vertaald worden met ‘medevoelend’ en in plaats van ‘tapeinophrones’ (‘ootmoedig’ of ‘nederig’) hebben andere manuscripten ‘philophromes’ (‘vriendelijk’). Gelovigen moeten er wel voor kiezen om barmhartig, vriendelijk etc. tegen elkaar te zijn, De Heilige Geest zal dit niet ‘automatisch’ geven maar wel stimuleren. Hoeveel zegenrijker zouden onze samenkomsten zijn als dit steeds consequent gepraktiseerd zou worden! Hoeveel geestelijke energie wordt er niet verspild door onderling geharrewar over allerlei, vaak onbenullige, zaken.

Gelovigen zijn ook geroepen om zegen te verkrijgen, maar hun handel en wandel moeten daarmee wel in overeenstemming zijn. In plaats van kwaad met kwaad vergelden (wat in de wereld heel gebruikelijk is) en laster met laster (ook zeer gebruikelijk) zijn gelovigen geroepen om te zegenen. Zegenen zet de positieve krachten van het Koninkrijk van God in beweging en een persoon of personen die gezegend worden hebben daar in het algemeen voordeel van. Zelf herinner ik me een geval van een ‘boze en tegenwerkende’ chef die als een blad aan de boom omkeerde nadat de werknemer hem (uiteraard ongemerkt) was gaan zegenen. De machten der duisternis die een moeilijk persoon ‘gevangen houden’ kunnen zegeningen van een geestvervulde christen moeilijk verdragen. Denk ook aan de boze geest die van Saul week toen David de citer bespeelde (1 Sam. 16:23).

Men vraagt zich weleens af of het zegen beërven niet betrekking heeft op de toekomst. Ongetwijfeld zit er ook een toekomstig aspect in (de godsvrucht houdt een belofte van leven in, in heden en toekomst, 1 Tim. 4:8), maar uit de verzen 10-12 (waar Petrus Ps. 34: 13-17) citeert blijkt ook duidelijk de toepassing voor dit leven. Het zijn verzen om eens ernstig te overdenken. Ze suggereren zelfs, in zekere zin, dat het leven ‘maakbaar’ is. Als we ‘dit en dat’ doen (zuiverheid in het spreken, afwijken van het kwade, de vrede zoeken en die najagen) dan zullen we leven onder de zegen van God, we ervaren verhoorde gebeden en zien goede dagen. Maar ook omgekeerd, als we het kwade doen, dan zullen we ervaren dat Gods

aangezicht tegen ons is (12b). Dat is wel wat er staat, het is Gods woord, we kunnen dit niet ‘wegredeneren’. Maar als we Ps. 34 verder lezen dan stuiten we ook op de bekende tekst:

Ps. 34:20: Talrijk zijn de rampen van de rechtvaardige, maar uit die alle redt hem de HERE;

‘Goede dagen’ kunnen dus ook met tegenslag gepaard gaan en ‘slechte dagen’ betekenen niet noodzakelijkerwijs dat we dit aan ons zelf te danken hebben (denk ook aan het boek Job). Wel zullen we ons bij tegenslagen moeten afvragen of hieraan persoonlijke zonde ten grondslag ligt. Dat zoiets mogelijk is laat ook Jakobus zien:

Jak. 5:16 Belijdt daarom elkander uw zonden en bidt voor elkander, opdat gij genezing ontvangt.

Maar als er geen zonde (meer) is dan mogen we ook op Gods hulp rekenen ook al betekent dit niet altijd dat Hij onze gebeden verhoort zoals wij dat wensen.

3.3 Lijden in vervolging

In vers 13 begint een gedeelte dat als hoofdonderwerp heeft het lijden door vervolging en het loopt door tot en met vers 19. Vervolging om Christus wil is van alle tijden sinds de bediening van de Heer Jezus hier op aarde. De Heer hield Zijn discipelen al voor dat als ze Hem vervolgd hebben ze ook hen zouden vervolgen (Joh. 15:20). Hij waarschuwde hen zelfs expliciet voor vervolging zodat ze er niet door verrast zouden worden en zelfs mogelijk ten val zouden komen (Joh. 16:1). Paulus schreef aan Timoteüs dat allen die godvruchtig willen leven vervolgd zullen worden (2 Tim. 3:12). De wereld, die in het boze ligt verdraagt hen niet die uit God zijn (1 Joh. 5:19) en dat manifesteert zich in vervolgingen.

De intensiteit en de aard van vervolgingen zal van tijd tot tijd en van plaats tot plaats variëren. In landen met een ‘gezond’ democratisch bestel is meestal weinig tot geen vervolging, maar in landen met een totalitaire staatsvorm (bijv. Noord Korea) of met een streng islamitisch of hindoeïstisch regiem des te meer.

Ten tijde van de eerste brief van Petrus (AD 63) werden christenen vervolgd (of zouden spoedig vervolgd worden) onder de wrede keizer Nero. Maar zelfs als vervolging door landelijke of plaatselijke autoriteiten uitblijft is het ook mogelijk om vervolgd te worden door collega’s, familieleden enz. simpel omdat je anders bent (1 Pet. 4:4). Vervolging of lijden om Christus wil moet dus in breder perspectief worden gezien maar wel duidelijk gescheiden worden van andere vormen van lijden (1 Pet. 4:15).

Het is duidelijk dat Petrus de gelovigen aan wie hij schrijft weerbaar wil maken tegen vervolgingen en hier komt ook het onderwerp ‘heiliging in vervolging’ aan de orde. Je kunt immers ook op een verkeerde manier reageren op je vervolgers en dat zou het Koninkrijk van God alleen maar schade doen.

Vers 13 heeft trouwens wel een verbinding met het gedeelte dat er aan voorafgaat. Petrus heeft zojuist uiteengezet dat zij die rechtvaardig leven kunnen rekenen op goede dagen on der zegen van God. Maar in vers 13 houdt hij toch de mogelijkheid open dat je ook dan, als je rechtvaardig leeft, kwaad wordt gedaan. Je bent zalig (Mat. 5:10), ook al ‘voelt’ dat meestal totaal anders. Het is inderdaad heel onrechtvaardig als je ‘goed’ doet en dan toch vervolgd wordt terwijl je bovendien nog moeite kunt hebben met de gedachte dat de almachtige God

dit allemaal toelaat. Ook mag je geen wraak nemen op je vervolgers, maar je moet het oordeel steeds aan God overlaten.

Er zijn drie zaken die een gelovige in acht moet nemen bij een confrontatie met vervolgers:

- vreest niet voor hun dreiging, en laat u niet verschrikken (14)

Een soortgelijke uitspraak is te vinden in Fil. 1:28., maar toch opmerkelijk omdat vrees een normale en gangbare emotie is als er gevaar dreigt. In landen waar vervolging is worden christenen ook vaak fysiek bedreigd en zou je dan helemaal geen vrees mogen hebben? Toch moeten we deze tekst vooral zien tegen de achtergrond van wat er volgt: Maar heiligt de Christus in uw harten als Here...Dit houdt een voortdurend vertrouwen en eren van Christus in, Hij is degene die heerst en niet de tegenstanders. Hij heeft alles onder controle en de gezonde vrees voor Hem moet alle andere vrees ondergeschikt maken. Het lijkt er op dat Petrus Jes. 8:13 gebruikt en dit gedeelte komt er op neer dat de vreze des HEREN bepalend moet zijn voor ons gedrag.

In Hand. 4:13 zien we hier een bijbels voorbeeld van. Petrus en Johannes staan voor de Raad en de situatie is dreigend. Toch getuigt Petrus hier vrijmoedig en dat wordt opgemerkt door leden van de Raad. Juist doordat ze dit zagen en de aanwezigheid van de genezene, konden zij er niets tegen inbrengen (14), hoewel ze verder gaan met dreigen.

- altijd bereid tot verantwoording.....doch met zachtmoedigheid en vreze (15)

Gelovigen moeten steeds bereid zijn om van hun geloof te getuigen, hetzij in vijandige situaties (dat is hier wel de context), hetzij in gewone situaties. Er staat wel bij: 'aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop die in u is...'. en dat betekent dat de gelegenheid om te getuigen zich ook voordoet. Ongevraagd getuigen (afgezien van evangelisatieacties) werkt vaak averechts. De wijze waarop men getuigt is wel belangrijk, er staat bij met 'zachtmoedigheid en vreze'. Een agressieve benaderingsmethode zal waarschijnlijk niet werken, terwijl zachtmoedigheid deuren kan openen die anders gesloten blijven (2 Tim. 2:25), maar het is uiteindelijk de Heilige Geest die overtuigt.

Vreze (Gr. 'phobos') betekent hier 'respect' en niet 'vrees' (voor mensen). Behandel de persoon tegen wie je getuigt respectvol, dit is vanzelfsprekend. Het kan ook betekenen 'eerbied' (voor God) dat wil zeggen: rekening houdend met Zijn oordeel ¹.

- en met een goed geweten(16)

Een goed geweten is natuurlijk steeds een vereiste voor de omgang van de gelovige met God en mensen (Hand. 24:16). Zonder goed geweten functioneert ons geestelijk leven niet goed en dat zal ook bij het getuigen tegenover anderen een belangrijke hinderpaal zijn. Nu is een goed geweten niet hetzelfde als zondeloze perfectie, maar het betekent wel dat als we weten dat er iets staat tussen God en ons, we dat belijden en daarover vergeving en reiniging ontvangen (1 Joh. 1:9). Ook kan het met mensen niet in orde zijn. We zullen dan, voorzover het van ons afhangt en ook mogelijk is, het in orde moeten maken met de betrokkene (n).

Als ons leven in orde is dan hebben de tegenstanders geen aangrijpingspunt om ons aan te klagen en zullen ze vroeg of laat beschaamd worden over hun kwaadsprekerij en mogelijk zelfs tot geloof komen.

Vers 17 lijkt op het eerste gezicht duidelijk genoeg, maar het tussenzinnetje roep vragen op. Het gaat hier steeds over lijden door vervolging, maar hier staat erbij: 'indien de wil van God dit eist' (in 1:6 en 3:14 staat iets dergelijks). Met andere woorden: Dit lijden is duidelijk door God gewild, Hij werkt daar een duidelijke bedoeling mee uit. Dat stemt ook overeen met het volgende vers (18) waar staat dat Christus als rechtvaardige voor onrechtvaardigen stierf opdat wij tot God zouden kunnen komen. In het bijzonder bleek in Getsémane duidelijk dat Gods wil dit eiste (Mat. 26:42), onze redding stond op het spel.

Zo kan het ook zijn dat het lijden van de christen in vervolgingen duidelijk in de wil van God is omdat God daar één of andere bedoeling mee uitwerkt en dit zal vaak te maken hebben met de bekering van vervolgers en anderen. Alleen God weet hoeveel vervolgers al tot Christus zijn gekomen omdat ze zich verwonderden over de standvastige houding van degenen die zij vervolgden.

Toch kun je ook weer niet zeggen dat al het lijden in vervolgingen naar de wil van God is, ik denk het merendeel zelfs niet. Je kunt toch moeilijk volhouden dat Gods wil eist dat Zijn kinderen voortdurend op alle mogelijke manieren verdrukt worden door hun vervolgers. Dat Hij dit lijden om der gerechtigheid wil, niet eist maar wel toelaat (en dat vinden we vaak moeilijk te begrijpen) en het laat meewerken ten goede is een heel andere zaak.

Voor de verzen 18b tot en met 22 bestaan verschillende uitleggingen en dat geldt wel in het bijzonder voor de verzen 18b tot en met 20. De vraag die het eerste opkomt is: 'waarom staat dit gedeelte (18b-22) hier? Het lopende onderwerp is 'lijden in vervolgingen' en dan komt Petrus 'ineens' met dit gedeelte. De gedachtegang lijkt ongeveer te zijn: gelovigen lijden door onrechtvaardigen, maar dat heeft Christus ook gedaan (met als doel: onze rechtvaardiging). Hij heeft de totale overwinning behaald over al wat leeft (22) en de gelovigen volgen Hem hierin (in zekere zin) (4:1-6).

Maar, wat is dan de betekenis van de verzen 18b tot en met 20? Christus stierf, maar werd levend gemaakt naar de geest (NBG). Andere vertalingen zoals de HSV en ook de SVV en de AV hebben geest met een hoofdletter, en dat wijst er op dat de Heilige Geest erbij betrokken is, maar beide vertalingen zijn mogelijk. Mogelijk moeten we het zo verstaan dat Christus in een geestelijk lichaam afdaalde in het dodenrijk en daar predikte tot de geesten van een generatie voor de zondvloed.

Maar ook dit roept weer vragen op en de verschillende commentaren zijn bepaald niet eensluidend.

- Volgens de Studiebijbel ⁴ gaat het hier niet om de geesten van mensen maar om bovenmenselijke geestelijke wezens die ongehoorzaam zijn geweest (2 Pet. 2:4, Judas 1:6,7) en die zijn opgesloten in de gevangenis. Voor gevangenis wordt hier het Griekse woord 'phulake' gebruikt (ook in Opb. 20:7) en niet het gewone woord voor dodenrijk: 'hades'. Verder predikte Hij niet zozeer, maar Hij proclameerde zijn overwinning over deze machten. Deze verklaring sluit ook aan bij vers 22.

- Volgens Derek Prince ⁸ is Christus voordat Hij in de gevangenis 'predikte' eerst bij de rechtvaardigen in het paradijs (het goede deel van de hades waar de gestorven gelovigen verblijven) geweest. Later heeft Hij deze weer verlaten (Hand. 2:31) en heeft uit het paradijs gelovigen meegenomen in de opstanding, maar blijkbaar niet alle (vele, maar niet alle ontslapen heiligen werden opgewekt, Mat. 27:52).

- Bij David Pawson ⁵ gaat het wel om de geesten van gestorven mensen uit de tijd van Noach. Voor deze groep, en alleen deze, zou er dan toch een tweede kans zijn.

- Ook is er de opvatting dat Christus door de Heilige Geest via Noach (zie ook 1:11) predikte tot een verdorven generatie, waarvan de geesten, in de tijd van de brief van Petrus, in de gevangenis zaten ^{6,7}.

Al met al, bepaald geen eenstemmigheid! Wat zou dit bijbelgedeelte ons dan kunnen leren? We laten dit open voor discussie (zie Vragen bij hoofdstuk 3).

Het is voor ons misschien wat merkwaardig dat Petrus in vers 21 ineens van de zondvloed en degenen die daaruit gered werden overgaat op de christelijke doop. Hij spreekt hier zelfs over een ‘tegenbeeld’, Aan de ene kant heb je dus de zondvloed die de toenmalige mensheid bijna geheel verzwolg op acht mensen na die via de ark gered werden terwijl je aan de andere kant de christelijke doop hebt en daarin ga je kopje onder. De hele geschiedenis van de zondvloed gebruikt Petrus hier als een beeld dat vooruitwijst naar de doop waardoor nu iemand gered wordt (GNB).

De doop, die een instelling van Godswege is en niet een vinding van mensen, maakt nu deel uit van die redding. Petrus noemt het hier niet een afleggen van lichamelijke onreinheid, want dat doen we allemaal als we een gewoon bad nemen, maar het is veeleer een geestelijke reiniging. Petrus spreekt hier van een bede van een goed geweten tot God, in de doop vraag je God om een zuiver geweten. God brengt dan in de gelovige een reiniging tot stand. Zoals de watervloed een afscheiding bewerkte van de zondige wereld, zo bewerkt de doop een afscheiding van je oude zondige leven. Op een andere plaats (Hand. 22:16) wordt er in dit verband gesproken over ‘afwassing van zonden’. Dit alles is mogelijk geworden door de opstanding van de Heer Jezus. We zijn Hem gevolgd in dood en opstanding. Als Christus niet was opgestaan dan waren ook wij nog in onze zonden. (1 Kor. 15:17). Maar Hij is opgestaan en heeft nu alle macht in hemel en op aarde.

3.4 Vragen bij hoofdstuk 3

1. Is een zachtmoedige stille geest (3:3) strijdig met ‘assertiviteit’? Motiveer uw antwoord.
2. Hoe kan je je vrouw ‘eer bewijzen’ (3:7)?
3. Een voorganger merkte op: Wil je gezond leven? Praktiseer dan 1 Pet. 3:10 en 11. Bent u het hiermee eens? Waarom wel, niet?
4. God heeft het goede met ons voor. Hoe kan de wil van God dan eisen dat we soms moeten lijden in vervolging (3:17)?
5. Er bestaan verschillende uitleggingen over 3:18 en 19. Wat zou het ‘nut’ (2 Tim. 3:16) kunnen zijn van dit bijbelgedeelte, als er zo verschillend over gedacht wordt?

Verwijzingen

1. StudieBijbel, 1 Pet. 3:15, <https://online.studiebijbel.nl>, dec.2018
1. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software
2. Ibid
3. Ibid
4. StudieBijbel, 1 Pet. 3:19, <https://online.studiebijbel.nl>, dec.2018

5. *David Pawson, Sleutels tot de Bijbel, Opwekkingslectuur Putten, 2007, pag. 1395-1398*

6. *Bible Knowledge Commentary, Logos 7, Bible Software*

7. *Encyclopedia of Bible Difficulties, Gleason Archer, The Zondervan Corporation, 1982, pag.423, 424*

8. *Derek Prince, Opstanding der doden, deel 6 uit serie: Grondslagen van het Christelijk Geloof, Gideon Hoornaar 1973*

4. Deel hebben aan het lijden van Christus 4:1-4:19

4.0 Inleiding

In dit hoofdstuk gaat Petrus weer verder over het lijden in vervolgingen en neemt hij ‘de draad weer op’ die hij in 3:18 heeft laten vallen en dat betekent dat hij het lijden van Christus weer naar voren haalt en er een betekenis voor ons aangeeft.

In vers 7 tot en met 11 zegt Petrus nog iets over de liefde en de gaven in de gemeente, terwijl in vers 12 wordt doorgegaan over het lijden in vervolgingen. Bijzonder is ook vers 17 dat spreekt over het oordeel dat begint bij het huis Gods

4.1 Een motief om niet meer te zondigen

Vers 1 is gelijk al lastig om te begrijpen. Petrus spreekt hier over ‘wapenen met dezelfde gedachte’. Blijkbaar bedoelt Petrus zoiets als: Als ik geleden heb naar het vlees ter wille van de rechtvaardigheid, zoals ook Christus naar het vlees leed ter wille van de rechtvaardigheid, dan is dat voor mij des te meer een motief om volledig te breken met de zonde. Anders gezegd: De ervaring van mijn lijden motiveert mij des te meer om God te gehoorzamen en niet terug te keren naar een compromis met de zonde. Dit betekent uiteraard niet dat de betrokkene niet meer zal zondigen, maar hij is wel gemotiveerd, door zijn lijden, om dit niet meer te doen.

De gelovige zal moeten standhouden om niet terug te keren naar zijn eerdere levenswandel temeer daar zijn omgeving daartoe uitnodigt. Als hij standhoudt, en hij is door zijn lijden daartoe des te meer gemotiveerd, dan zal dat verbazing en lastering opleveren bij de tegenstanders (4). Maar van die lastering zullen ze eens rekenschap moeten afleggen voor Christus (met levenden en doden worden alle mensen bedoeld ¹, niemand ontsnapt aan het (mogelijk onverwachte) oordeel, of je nu al gestorven bent of niet).

Juist om niet veroordeeld te worden, is het evangelie ook gepredikt aan hen die nu al gestorven zijn. Als ze dit evangelie toen aanvaard hebben, dan zijn ze wel gestorven, maar hun geest leeft in Gods kracht verder in afwachting van de lichamelijke opstanding (6) ².

4.2 Het einde nabij?

Het einde aller dingen is nabijgekomen. Kom op Petrus, meen je dat werkelijk? Dit is zo’n 2000 jaar geleden opgeschreven en het einde is er nog steeds niet. Maar wat Petrus bedoelt is m.i. dit: Gods heilsfeiten zijn bijna compleet. De Heer Jezus is gekomen, is gestorven voor onze zonden, is weer opgestaan en naar de Vader gegaan en Hij heeft de Heilige Geest gegeven aan de gemeente, waarvan Hijzelf het hoofd is. Nog één heilsfeit hebben we te verwachten, namelijk de wederkomst van de Heer Jezus en Petrus moedigt de gelovigen aan om daar hun ultieme hoop op te vestigen (1 Pet. 1:13). Ik zou bijna zeggen: Hoeveel te meer geldt dat voor ons. Petrus zal niet vermoedt hebben dat er nog zo’n tweeduizend jaar tussen zou zitten, hoewel hij later in de tweede brief schrijft dat voor de Here duizend jaar als één

dag zijn en één dag als duizend jaar.

In dit verband is het interessant om te weten dat er sinds Adam ongeveer 6000 jaar is verstreken (Ussher heeft dat nagegaan, omstreeks 1650 op grond van de geslachtsregisters in de Bijbel). Voor de Here zouden dus nu 6 dagen verstreken zijn en staat de rustdag blijkbaar voor de deur. Dat wordt dan blijkbaar het Millennium of het Duizendjarig Vrederijk. Het Bijbelse spoedig is blijkbaar een beetje anders dan ons spoedig. Denk ook aan: Ik kom spoedig (Opb. 22:20) en ook aan: in het laatst der dagen (Heb. 1:1).

4.3 Wordt nuchter en komt tot bezinning

Wordt nuchter en komt tot bezinning.... schrijft Petrus aan de gelovigen. Petrus heeft iets met nuchter worden want het komt driemaal voor in zijn eerste brief. In 1:13 heeft het betrekking op de wederkomstverwachting. Hier staat het in verband met gebed: ...opdat gij kunt bidden en in 5:8 staat het in verband de list van de duivel. In al deze gevallen gaat het niet om de gevaren van letterlijke dronkenschap maar om de gevaren van 'geestelijke dronkenschap'. Allerlei zorgen over allerlei zaken tolleren voortdurend rond in je hoofd, zorgen voor het gezin, je gezondheid, de voortdurende commotie in de maatschappij over van alles en nog wat, de problemen in de gemeente. Stop met het aanvaarden van negatieve gedachten over God, jezelf en anderen want je speelt de tegenstander in de kaart. Werp je zorgen op God en bedenk de dingen die waar zijn, waardig zijn, rein zijn en beminnelijk zijn (Fil. 4:8). Dan kom je ook tot bezinning en dan kun je ook echt en duidelijk bidden. Het is vaak lastig bidden als je hoofd nog vol is van allerlei zaken. In Ex. 24:16, bij de verbondssluiting op de Sinaï moet Mozes de berg beklimmen en ...wachten zes dagen lang. De heerlijkheid des Heren bedekte hem en pas op de zevende dag roept God Mozes en gaat Hij blijkbaar tot Hem spreken. Ik vind het opvallend, eerst zes dagen om tot rust te komen en op de zevende dag gaat God spreken.

4.4 Hebt bovenal bestendige liefde jegens elkander

In het volgende gedeelte wordt gesproken over de broederliefde en daarna over de geestelijke gaven. In de Korintebrief behandelt Paulus ook deze gaven (1 Kor. 12) maar dan wijst hij meteen naar de weg die nog veel verder omhoog voert: De weg van de liefde (1 Kor. 13). Maar laten we eerst kijken naar wat er staat: Hebt bovenal bestendige liefde jegens elkander, want de liefde bedekt tal van zonden. Ik geloof dat ik mag zeggen dat een gemeente staat of valt met de agape-liefde, als de liefde dooft, dooft de gemeente. In de gemeente te Efeze (Opb. 2:1) was alles goed, op één ding na: Ze hadden hun eerste liefde verzaakt en dan staat er niet bij of dat de liefde tot God was, de onderlinge liefde of de liefde tot buitenstaanders. Het lijkt me dat deze drie onderling bij elkaar horen. Deze gemeente moest bedenken van welke hoogte (!) ze gevallen waren en zich bekeren van deze verzaking en het lijkt me dat ze dit niet hebben gedaan want de gemeente is verdwenen en Efeze is een puinhoop geworden.

Er staat nog iets bij: want de liefde bedekt tal van zonden. Er staat niet dat de liefde zonden goed praat, maar wel dat ze zonden bedekt. Het is gemakkelijk om je binnen een gemeente te gaan ergeren aan honderd en één dingen. Een lompe opmerking in jouw richting, of iemand die je fijntjes laat weten dat jij nog niet zover bent om maar eens een paar dingen te noemen. Spreuken 18:11 zegt dat het voor een lankmoedig mens een eer is om een overtreding voorbij

te zien. Als we ons ertoe gezet hebben om van elkaar te houden (ongeacht ons gevoel) dan zullen we ook elkaars moeilijkheden gemakkelijker kunnen verdragen. Als dat niet lukt, om welke reden dan ook, dan moeten we het met die ander gaan uitspreken.

Ik meen dat het Floyd Mac Clung was die op een gegeven moment het werk in Afghanistan stillegde omdat het niet meer liep. Ze hebben toen als werkers eerst de onderlinge verhoudingen uitgezuiverd en toen kon het werk weer verdergaan. De Heilige Geest wordt gehinderd als de kinderen Gods niet in eenheid en liefde met elkaar kunnen optrekken. Vers 9 geeft gelijk al een toepassing van de onderlinge liefde: de onderlinge gastvrijheid.

4.5 Spreekgaven en diengaven

Vers 10 begint met ‘dient elkander’. Elke christen is, als het goed is, een dienende christen. En in het dienen dient hij ook God (vers 11). Maar waarmee dienen we elkaar? Met de genadegave (Gr. charisma) die hij ontvangen heeft. Dus elke christen heeft tenminste één genadegave ontvangen. Een genadegave is een gave van de Heilige Geest, dus het heeft te maken met je christen zijn. Iemand die geen christen is kan ook geen genadegave hebben. We onderscheiden trouwens de gaven van de Geest van de vrucht van de Geest. Het laatste heeft te maken met je christelijk karakter (daar heeft Petrus al over gesproken in de voorafgaande hoofdstukken), maar genadegaven hebben te maken met christelijk dienstbetoon. Zo zie je bijvoorbeeld dat sommigen de genadegave van genezingen ontvangen en dat betekent dat ze vaak gebruikt worden in de dienst van de genezing. (dienstbetoon). Maar het betekent niet automatisch dat ze ook vol zijn van de vrucht van de Geest. Het kunnen best niet zulke prettige mensen zijn (geweest). Dus: gave is niet hetzelfde als vrucht.

De vraag is nu: Welke gave of gaven van de Heilige Geest hebt u? In de Bijbel vindt je verschillende genadegaven. De meest bekende staan in Rom. 12:6-8 en in 1 Kor. 12:7-11) maar er zijn er meer. God kan u gebruiken in al deze gaven, maar er is meestal één gave die heel speciaal bij u hoort. Petrus onderscheidt hier spreekgaven en diengaven, maar hij legt hier dit niet verder uit. Het lijkt me dat hij met spreekgaven vooral de gaven bedoelt waarbij je je mond gebruikt: prediken, profeteren, onderwijs geven, evangeliseren en ik neem aan dat ook het uitspreken van een woord van kennis of wijsheid eronder valt en diengaven zijn vooral de gaven waarbij je je handen gebruikt en dan gaat het om dienstverlening binnen of buiten de gemeente in de meest ruime zin van het woord en hoe nodig is dat. Er is heel wat over de gaven te zeggen, maar de tijd laat het niet toe. Als u uw speciale gave nog nooit ontdekt hebt, breng het bij God en laat Hij u duidelijk maken waarvoor Hij u heel speciaal wil gebruiken: kinderwerk, pastoraat, in de muziek, bij het technische deel van de gemeente of het administratieve deel, in de zending, jeugd en tienerwerk of wat dan ook.

Nog even iets over gaven van genezingen (meervoud, blijkbaar is hier ook onderscheid, sommigen kunnen goed bidden voor mensen met oogproblemen (Fred Squire), anderen voor rugproblemen (Mac Nutt), weer anderen voor reuma (Stephen Jeffreys)). De laatste jaren stuit ik nog steeds op het mysterie rond ziekte en genezing. Waarom zijn zoveel goede kinderen van u ziek en sommigen sterven ook uiteindelijk op relatief jonge leeftijd? Waarom raakt God sommige ‘veelbelovende zieken’ niet aan en anderen weer wel?

U hebt misschien wel gehoord van Joni Eareckson Tada. Ze was een jonge sportieve vrouw die op haar 17^e (ze is nu 69) tot aan haar nek verlamd raakte bij een zwembadongeluk en sindsdien in een rolstoel door het leven gaat (later is ze nog getrouwd). Maar wat een geweldige bediening heeft deze vrouw gekregen. Vanuit haar situatie heeft ze miljoenen

bemoedigd met haar boeken en door haar spreekbeurten waaronder ook veel gehandicapten. Het lijkt erop dat God haar veel meer heeft kunnen gebruiken vanuit haar invalide zijn dan wanneer Hij haar genezen had.

Anders ging het weer met Nita Edwards. Ook zij was een jonge vrouw, die een ongeluk kreeg waardoor ze in een rolstoel terecht kwam en ze was er heel beroerd aan toe. Maar op een gegeven moment maakte God haar duidelijk dat Hij haar zou gaan genezen en Hij zei dat Hij haar zou oprichten om het evangelie in Azië te brengen, Verder maakte God haar ook bekend op welk tijdstip Hij haar zou genezen: Om half vier op 11 februari 1977.

Slechts aan enkele Christen-vrienden vertelde Nita wat ze precies verwachtte. Een aantal mensen moest aanwezig zijn op de genoemde dag en tijd. Ook medische deskundigen om de echtheid van de genezing te bevestigen. Ondertussen zag ze met groot verlangen uit naar de genoemde dag en tijd. Eindelijk was het zo ver. Precies om half 4 kwam de Here Jezus in een verblindende heerlijkheid de kamer binnen. Nita werd tot overvloeien toe vervuld van verlangen naar Hem en van Zijn onpeilbare liefde. En toen strekte Hij een doorboorde hand naar haar uit en raakte haar aan. Op slag werd zij genezen!

Waarom de een wel en de ander niet. Ik kan het u niet zeggen, Gods wegen zijn voor ons vaak ondoorgrondelijk. We mogen streven naar de gaven (1 Kor. 14:1), ook naar de gave van genezingen, maar uiteindelijk is het de Heilige Geest die de gaven toedeelt gelijk Hij wil (1 Kor. 12:11).

4.6 De vuurgloed der beproeving

In vers 12 spreekt Petrus over de vuurgloed die u ter beproeving dient. Elke ware gelovige wordt vroeg of laat beproefd, dat wil zeggen dat God omstandigheden schept of toelaat die moeilijk zijn en die tot doel hebben om het geloof van de betrokkenen te versterken en te zuiveren. Hier heeft de beproeving duidelijk het karakter van vervolgingen en daar heeft Petrus het al eerder over gehad. Net zoals het vuur goud loutert zo louteren beproevingen doorgaans ook het leven van de gelovige (zie ook 1:7).

Petrus wijst de gelovigen er op dat ze niet verbaasd moeten zijn over de vervolgingen die ze blijkbaar al ervaren hebben. Ze moeten zich juist verblijden, ondanks de omstandigheden, dat ze deel mogen hebben aan het lijden van Christus (zie ook Mat. 5:10-12) en de Heilige Geest helpt daarbij want Hij is in zulke omstandigheden prominent aanwezig (14). Juist als we standhouden in vervolgingen en ons verblijden dan zullen we dat ook doen als Jezus, bij de wederkomst, Zijn heerlijkheid openbaart. Dan weten we ook zeker dat we niet beschaamd zullen staan bij Zijn komst (1 Joh. 2:28).

We moeten er wel zeker van zijn dat we smaad lijden door de naam van Christus en niet door ons eigen verkeerd gedrag (14-16). Een verkeerd gedrag kan ook ontstaan als we niet op de juiste wijze reageren op onze vervolgers bijvoorbeeld door met tegengeweld te dreigen (zie 3:15, 16). We reageren wel op de juiste wijze als we God kunnen verheerlijken in ons lijden en ons niet schamen. Vers 16 is overigens één van weinige verzen in het NT waar het woord 'christen' in voorkomt, de andere bijbelplaatsen zijn: Hand. 11:26 en 26:28.

Vers 17 wordt vaak geciteerd: Want het is nu de tijd dat het oordeel begint bij het huis Gods. Het vuur van het oordeel, slaat de leden van Gods familie zeker niet over. Het oordeel betekent niet noodzakelijk veroordeling of tuchting (dat is wel het geval in Laodicea, Opb.

3:19), maar het ook kan ook betekenen dat het geloof van de christenen gelouterd wordt door moeilijke omstandigheden. Als God al zo met ‘rechtvaardigen’ omgaat wat zal er dan tenslotte met onrechtvaardigen en goddelozen gebeuren (Spr. 11:31)? Het is goed mogelijk dat Petrus bij vers 17 bijbelgedeelten in gedachten had als Ez. 9 en Mal. 3³.

Vers 19 betekent dat er tijden zijn dat het Gods wil is dat we lijden, maar dan mogen we ook zeker weten dat God alles onder controle heeft en dat Hij ook de tijdsduur en de intensiteit van het lijden bepaalt en dat Hij het ook doet (of toelaat) voor ons bestwil. Door het lijden worden we dichter naar Hem getrokken en gaan we nog meer op de Heer Jezus lijken.

4.7 Vragen bij hoofdstuk 4

1. Wat zijn de ‘voordelen’ van het lijden ter wille van de naam van Christus?
2. Wat bedoelt Petrus met ‘wordt nuchter’ (1:13, 4:7 en 5:8)?
3. Wat is ‘bestendige liefde’ (4:8)? Wat is het verschil tussen ‘bedekken van zonden’ en het goed praten van zonden?
4. Geef een aantal voorbeelden van ‘diengaven’ en ook van ‘spreekgaven’. Welke gaven zijn in uw gemeente aanwezig en welke gaven ‘ontbreken’ er?
5. In hoeverre kun je zelf kiezen om gebruikt te worden in een gave van de Heilige Geest (1 Kor. 12:11, 1 Kor. 14:1)?
6. Waarom wordt er gesproken over gaven (meervoud) van genezingen?
7. Leg uit wat het betekent dat het oordeel begint bij het huis Gods (4:17)?

Verwijzingen

1. StudieBijbel, 1 Pet. 4:5, <https://online.studiebijbel.nl>, jan. 2019
2. Ibid, 1 Pet. 4:6.
3. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software

5. De ware genade 5:1-5:14

5.0 Inleiding

In dit laatste hoofdstuk komen nog verschillende zaken aan de orde. Belangwekkend is wat in vers 12 staat. Petrus roept hierin de lezers op om vast te staan in de ware genade van God en de vraag is hier wat de ware genade van God is.

5.1 Verband met het voorafgaande

Het is goed om te letten of er in vers 1 ook een verband met het voorafgaande, hoewel de hoofdstuk indeling dit niet suggereert. Het woordje ‘dan’ in vers 1 (Grieks ‘oun’) dat in de NBG-vertaling wel voorkomt is in de meeste andere vertalingen afwezig (wel weer in de: RSV, NASB) en deze ‘dan’ lijkt hier terug te wijzen naar iets dat vooraf ging. Te denken valt hier aan 4:17 waarin wordt gesproken over het oordeel Gods dat begint bij het huis Gods. De oudsten zijn de eerstverantwoordelijken in het huis Gods ¹ en daarom worden zij hier in het bijzonder aangesproken.

5.2 Drie valstrikken voor oudsten

De NBG gebruikt in vers 1 ook het woord ‘vermanen’ (Gr.: parakaleo). De betekenis is ruimer dan alleen de letterlijke Nederlandse betekenis. Het kan ook betekenen: aanmoedigen, bemoedigen, vertroosten of aansporen. De HSV heeft ‘oproepen tot’ en de NBV gebruikt: ‘doe een beroep op’. Het betekent dus niet noodzakelijk dat de oudsten het niet goed deden en vermaand moesten worden maar het is een aansporing om hun werk toegewijd te doen met het oog op het oordeel dat bij Gods huis begint. Als oudsten de gemeente niet goed besturen waardoor wantoestanden ontstaan dan kan het zijn dat God gaat ingrijpen in zo’n gemeente. Een voorbeeld hiervan is de gemeente te Tyatira (Opb. 2:18-29). Hier grijpt de Heer Jezus persoonlijk in.

Petrus noemt zich hier ook medeoudste. Misschien was hij als apostel ook oudste in een gemeente, maar de uitdrukking laat in ieder geval zien dat Petrus kennis heeft van de verantwoordelijkheid en zwaarte van het oudste zijn. Waarom zegt hij erbij dat hij ook getuige was van het lijden van Christus? Mogelijk om de oudsten te laten beseffen dat ook zij zouden moeten lijden ter wille van de ‘kudde’ evenals Christus voor zondaren geleden heeft. Het kan ook nog zijn dat Petrus de oudsten wilde bemoedigen met Gods grote genade voor hem omdat hijzelf ook behoorlijk had bijgedragen aan het lijden van Christus. Deze genade is ook voor hen beschikbaar ook als zij fouten maken of in zonde vallen. Verder wist Petrus ook dat hij, ondanks zijn niet altijd vlekkeloze levensloop toch deelgenoot zou zijn van de heerlijkheid welke geopenbaard zal worden. Zo’n getuigenis moet wel een bemoediging zijn voor zijn medeoudsten die zulk een zware taak hebben te vervullen.

Vervolgens komt Petrus met de opdracht om Gods kudde te hoeden die bij hen is (2). Hier is een aardige woordspeling. Hoedt (Poimenate) en kudde (poimnion) zijn in het Grieks beide afgeleid van het werkwoord ‘poimano’. Dit is wat een schaapherder doet voor een kudde schapen. Hij

zorgt voor goed voedsel, bescherming en leiding. Op dezelfde manier waken de geestelijke herders (oudsten, pastors, opzieners) over het welzijn van hun kudde. Ze geven leiding, zorgen voor goed geestelijk voedsel en ze geven ook bescherming. Gelovigen (geestelijke schapen) kunnen gemakkelijk verdwalen. Het is waar dat niemand iets kan roven uit de hand van de Vader (Joh. 10:29), maar schapen maken ook persoonlijke keuzes en lopen soms weg uit de hand van de Vader. Daarom moeten oudsten ook waken over de zielen van degenen die hen zijn toevertrouwd en zij zullen daar ook eens verantwoording voor moeten afleggen (Heb. 13:17).

De HSV heeft in 5:2 na 'die bij u is' nog de toevoeging 'en houd daar toezicht op'. Een dergelijke toevoeging is ook aanwezig in de AV, ASV, SVV en YLT.

Toch gaat het hier niet zozeer over de taak van de oudsten maar meer over de vereiste geestelijke gesteldheid waarmee ze die taak uitvoeren. Drie fouten, of beter gezegd zonden, moeten ze daarbij vermijden:

- Ze doen het gedwongen (2)

Er was niemand anders, toen werd ik het maar. Dit is duidelijk niet de juiste motivatie om oudste te worden. God vraagt vrijwillig dienstbetoon, ook voor deze moeilijke taak. Als God roept voor een bepaalde taak dan geeft Hij ook genade om deze taak aan te kunnen en ook een bereidwillig hart. Soms wordt er nog wat tegengestribbeld zoals bij Mozes en Jeremia, maar uiteindelijk aanvaardden zij ook hun taak. Paulus had zijn opdracht van God, zeer tot zijn schade, kunnen weigeren (Hand. 26:19), maar gelukkig deed hij dat niet.

Als iemand met tegenzin (en mogelijk onder een zekere dwang) een bepaalde taak of bediening aanvaardt en geen enkel verlangen bemerkt om God hiermee te dienen dan is Zijn roeping gewoon 'mensenwerk'.

- Ze doen het uit winstbejag (2)

Niet uit schandelijke winzucht. Letterlijk staat er: niet op inhalige wijze. De NBV vertaalt met: niet om er zelf beter van te worden. Hier komt dus hebzucht om de hoek kijken. Het was in die dagen niet ongebruikelijk dat een oudste geld kreeg voor zijn diensten, zeker als het ging om zijn levensonderhoud. De arbeider is zijn loon waard. Het gaat echter om het motief. Doe je het voor de winst (een hebzuchtig motief) of doe je het uit bereidwilligheid?

- Ze doen het om heerschappij te voeren (3)

Het Griekse woord dat vertaald is met 'heerschappij voerend' betekent 'met kracht heersen over'. Hier is dus sprake van heerszucht, men wil zijn autoriteit laten gelden en niet uit goede motieven. Nu hebben oudsten inderdaad geestelijke autoriteit, maar deze autoriteit moet blijken uit zijn rechtvaardige levenswandel. In zo'n geval is de autoriteit van een oudste vanzelfsprekender. Zo'n oudste is een voorbeeld ter navolging en hij ontvangt zijn echte autoriteit dan ook van God en niet vanwege een benoeming van mensen.

Heerszucht kan voortkomen uit een gebrek aan erkenning in het 'gewone leven'. Nu is het inderdaad nodig dat oudsten erkend worden (1 Tess. 5:12), zonder draagvlak in de gemeente hebben oudsten 'een probleem'. Maar een zucht naar erkenning is een probleem op zich en de betrokken oudste zal hiermee eerst in zijn eigen leven mee aan de slag moeten.

De nodige voorwaarde om schapen te kunnen weiden is het liefhebben van de Opperherder. De opdracht aan Petrus om lammeren te weiden en schapen te hoeden volgden op de bevestiging

van Petrus dat Hij de Heer liefhad (Joh. 21:15-17). Zonder echte liefde voor de Heer Jezus zal er ook geen echte liefde zijn voor Zijn schapen. Een oudste moet dus een ‘herdershart’ hebben, zeker als het om een oudste gaat met een pastorale bediening. Voor een oudste met een meer bestuurlijke bediening zal deze eis minder op de voorgrond staan.

Oudsten werken niet voor een aardse beloning (we merkten al eerder op dat dit niet betekent dat er geen betaalde oudsten zouden mogen zijn). Hun loon ligt in de toekomstige eeuw. Vers 4 spreekt over het verschijnen van de opperherder en dat heeft betrekking op de zichtbare wederkomst van de Heer Jezus. Ze zullen dan de onverwelkelijke krans der heerlijkheid verwerven (vooropgesteld dat ze hun bediening getrouw hebben uitgevoerd).

Wat moeten we ons daarbij voorstellen: de onverwelkelijke krans der heerlijkheid? We zullen het pas zeker weten als het moment daar is, maar er kan toch al iets van gezegd worden. We merken het volgende op:

- de beloning is voor oudsten, en naar ik aanneem ook voor anderen die een soortgelijke bediening hebben. Deze beloning is dus niet voor elke gelovige en dat betekent dus ook dat er verschil zal zijn in positie in de eeuwigheid. Dit blijkt ook al uit het OT.:

Dan. 12:3 En de verstandigen zullen stralen als de glans van het uitspansel, en die velen tot gerechtigheid hebben gebracht als de sterren, voor eeuwig en altoos.

Misschien moeten we bij de beloning voor oudsten vooral aan het laatste denken. De krans van heerlijkheid is onverwelkelijk en dat betekent dat de heerlijkheid voor eeuwig en altoos er zal zijn. Wat een schitterend perspectief is dit!

- De krans van de rechtvaardigheid is voor elke gelovige (2 Tim. 4:8), we zullen moeten afwachten wat dit praktisch betekent. Ook spreekt de Bijbel over de kroon des levens die ontvangen zal worden door degenen die volhard hebben (Jak. 1:12, Opb. 2:10, 3:11). 1 Kor. 9:25 houdt in dat alle gelovigen moeten streven naar de onverwelkelijke erekrans².

- De heerlijkheid is nu al, in een bepaalde mate, aanwezig bij de gelovigen (Joh. 17:22, 2 Kor. 3:18), maar zal pas ten volle openbaar worden als Jezus terugkomt:

Mat. 13:43 Dan zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het Koninkrijk huns Vaders.

5.3 Nederigheid

In vers 5 spreekt Petrus een andere groep mensen in de gemeente aan, maar wel in relatie met oudsten (vandaar: evenzo): de jongeren (Gr.:neoterioi, afgeleid van neos = nieuw, vers, jong), dat zijn de groep gemeenteleden tot ongeveer dertig jaar³. Hen wordt bevolen zich te onderwerpen aan de oudsten, dus hun leiding te aanvaarden tenzij deze ingaat tegen Gods geboden. Het Griekse woord voor oudsten ‘presbuteroi’ kan zowel betekenen ‘ouder in leeftijd’, maar ook ‘het ambt van oudsten’. Gezien het verband moeten we hier aan het laatste denken.

De vraag die hier meteen naar voren komt is: waarom wordt deze speciale groep aangesproken en niet de totale gemeente? Het beste antwoord is waarschijnlijk dat het vooral

de jongeren zijn die geneigd zijn tot onafhankelijk denken en rebellie, maar dit betekent natuurlijk niet dat anderen hun gang maar kunnen gaan. Voor hen geldt uiteraard hetzelfde.

Het erkennen van autoriteit ligt niet in de natuur van de mens, men heeft juist de neiging om zich te verzetten tegen autoriteit en te rebelleren. Dat geldt wel in het bijzonder voor deze tijd en ook voor ons land. De berichten in de media over verbale en zelfs fysieke agressie tegen leerkrachten, medisch personeel, politie enz. zijn niet van de lucht en deze geest van de wereld dringt ook door in de gemeente van de Heer Jezus. De taak van oudsten in een gemeente kan hierdoor aanzienlijk verzaamd worden en dat komt de gemeente niet ten goede:

Heb. 13:17 Gehoorzaamt uw voorgangers en onderwerpt u aan hen, want zij zijn het, die waken over uw zielen, daar zij rekenschap zullen moeten afleggen. Laten zij het met vreugde kunnen doen en niet al zuchtende, want dat zou u geen nut doen.

Eigenlijk begint er in vers 5b een nieuw gedeelte (vers 5b en 6) met als onderwerp ‘nederigheid’. Er is wel een bepaald verband met het vorige gedeelte (1-5a) dat ging over de relatie tussen oudsten en gemeenteleden. Je zou kunnen zeggen dat de erkenning van de autoriteit van oudsten een zekere nederigheid van gemeenteleden vraagt, maar verder is er geen echt verband.

Nu volgt de algemene oproep tot nederigheid ten opzichte van elkaar. Nederigheid wordt hier voorgesteld als een kledingstuk dat men zich kan aanbinden ⁴. Laat het stevig aangebonden worden, zodat het niet gemakkelijk loslaat, want nederigheid is heel belangrijk. Het is de voorwaarde om van God te kunnen ontvangen.

Maar wat is nederigheid eigenlijk? Het is een woord dat niet eens zoveel voorkomt in de NBG-vertaling van het NT. Het grondwoord met vervoegingen komt zeggen en schrijven acht keer voor. Het wordt ook niet genoemd bij de vrucht van de Geest, iets wat je misschien wel zou verwachten. Maar als je de verschillende partjes van de vrucht bekijkt dan zie je dat bij elk daarvan de nederigheid moeilijk is weg te denken.

Het Griekse woord voor nederig ‘tapeinos’ betekent letterlijk: ‘niet van de grond opstaand’. Je verheft je dus niet en dat vind ik een opvallende letterlijke vertaling. Opvallend is ook dat het Griekse woord voor nederigheid ‘tapeinophrosune’ pas gebruikt werd toen ook het christendom ontstond, het heeft dus alles te maken met het evangelie ⁵. Nederigheid heeft ten diepste te maken met de houding van een mens ten opzichte van God. Het is een innerlijke houding van de mens waarbij hij diep doordrongen is van zijn kleinheid ten opzichte van de Schepper en afhankelijkheid van Hem en ook dat hij elke dag van Zijn genade moet leven. Een atheïst kan volgens deze ‘definitie’ dus niet nederig zijn, hoewel hij natuurlijk wel iets nederigs in zijn houding kan hebben.

Nederigheid is dus niet in de eerste plaats een uiterlijke zaak. Je kunt je heel nederig voordoen, terwijl je dat van binnen helemaal niet bent. De Heer Jezus zei ook:

Mat. 11:29 neemt mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen;

Nederigheid is dus allereerst een zaak van het hart, maar uiterlijk zal het blijken door houding, woorden en daden. In Zijn mens-zijn leefde de Heer Jezus in afhankelijkheid van de

Vader en hoewel Hij zondeloos was en bleef moest Hij toch door lijden de gehoorzaamheid leren (Heb. 5:8).

Het gebrek aan nederigheid is eigenlijk de oerzonde van de mens. In het paradijs werden Adam en Eva al verleid door de duivel met: 'Gij zult als God zijn, kennende goed en kwaad' (Gen. 3:5). Ze kozen ervoor om van de boom van kennis van goed en kwaad te eten in plaats van afhankelijk te blijven van God. Het diep tragische van de gevallen mens is dat hij meent God niet nodig te hebben en Hem buiten zijn leven te kunnen houden.

Petrus bindt de gelovigen op het hart om nederig te blijven ten opzichte van elkaar (5). Als we goed doordrongen zijn van onze kleinheid ten opzichte van God en ook van onze afhankelijkheid van Zijn genade dan zullen we niet snel op anderen gaan neerzien die in onze ogen 'minder belangrijk' zijn of 'zo ver nog niet zijn'. Paulus schrijft aan de Korintiërs: Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt? (1 Kor. 4:7).

Nederigheid maakt dat God ons genade kan geven. Genade die we elke dag weer nodig hebben om een leven te leiden dat God welgevallig is. Het is bijzonder dat de zaligsprekingen beginnen met 'zalig de armen van geest' (Mat. 5:3). Deze zaligspreking wordt weleens 'de poort tot de bergrede' genoemd.

Hoogmoed daarentegen botst met de tegenwoordigheid van God, berooft ons van de genade die we elke dag weer nodig hebben om een zinvol leven te leiden en baant de weg voor een val (Spr. 16:18). Niet weinig bedieningen hebben schade opgelopen doordat zij die de bediening ontvangen hadden op den duur hoogmoedig werden en zich niet meer lieten corrigeren. De Heer nam de doorn in het vlees bij Paulus niet weg opdat hij zich niet te zeer zou verheffen (2 Kor. 12:7) en dus ten val zou komen. Neen, wat God van ons verlangt wordt kernachtig uitgedrukt in Micha 6:8:

Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is en wat de HERE van u vraagt: niet anders dan recht te doen en getrouwheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God.

Vernedert u dan onder de machtige hand Gods...(6). Het 'dan' heeft weer betrekking op het voorafgaande...zodat we genade ontvangen. Opvallend is dat er staat dat wij onszelf moeten vernederen. Er staat dus niet dat we aan God moeten vragen om dat te doen (dat is trouwens een 'gevaarlijk' gebed). God kan dat wel doen als Hij dat nodig acht. Zoiets is bepaald niet prettig, maar altijd nog beter dan dat we in 'hoogmoed wandelen' en geestelijk onbruikbaar worden. Neen, we moeten onszelf vernederen onder de machtige hand Gods.

Wat jezelf vernederen zeker niet betekent is: negatief gaan denken over jezelf in de trant van: Wat stel ik nou voor? Met dergelijke depressieve gedachten speel je alleen de tegenstander maar in de kaart (trouwens: wie stelt er wel iets voor tegenover God?). Jezelf vernederen betekent praktisch dat je komt tot een houding waarbij je van harte aanvaardt dat het God is die al je paden beschikt (Dan. 5:23) en Hem blijft vertrouwen in alles wat Hij in je leven doet of toelaat. Dit is gemakkelijk als alles goed gaat, maar als het tegen zit dan wordt het een ander verhaal. Vaak gaan we dan rebelleren en kunnen soms niet aanvaarden dat God dit of dat heeft toegelaten. In het ergste geval keren mensen dan God de rug toe.

De machtige hand van God staat er garant voor dat Hij al je omstandigheden onder controle heeft en daar dus ook veranderingen in kan aanbrengen. Bij Job gebeurde dit nog tijdens zijn leven (Job 42:10), maar de verhoging kan ook pas plaatsvinden na dit leven. Dit laatste zal voor verschillende gelovigen in de tijd van de brief bewaarheid zijn omdat ze de marteldood onder de wrede keizer Nero zouden sterven.

5.4 Geen zorgen maar wel waakzaamheid

Het volgende vers 1 Pet. 5:7 wordt vaak geciteerd en terecht, want het is een hele mooie belofte voor de gelovigen. Minder bekend is dat er ook een verband is met het voorgaande vers. In het Grieks begint er aan het einde van vers 6 geen nieuwe zin, maar de zin loopt door in vers 7⁶. Slechts enkele vertalingen laten dit zien (ASV, NASB, YLT en de Telos vertaling van het NT) en daardoor wordt de band met het voorafgaande gemist. Maar wat is het verband? Als je je vernedert onder de machtige hand van God dan erken je van harte je afhankelijkheid van God en ook Gods handelen in en met je leven. Maar dan kun je ook je zorgen op Hem werpen, Zijn machtige hand bestuurt immers ook jouw leven en Hij is heel goed in staat om jou te helpen.

In de bergrede staat hetzelfde principe. Mat. 6:25-33 gaat over bezorgdheid. De Heer Jezus belooft hier dat als we Zijn Koninkrijk en gerechtigheid de eerste plaats geven Hij ervoor zal zorgen dat alles wat we echt nodig hebben we ook zullen ontvangen. Hij belooft dan geen rijkdom of een moeiteeloos leven, maar wel dat Zijn zorg ons niet zal ontbreken.

Het Griekse woord voor bekommernis of zorg ‘(Gr.: merimnan) betekent ‘angstige zorg’. Angstige zorg heeft een verzwakkend effect op ons (geestelijk) leven en het levert niets positiefs op. De Heer Jezus zegt dat we met onze bezorgdheid geen el aan onze lengte kunnen toevoegen (Mat. 6:27).

Petrus nodigt ons uit om met een daad van de wil onze angstige zorg helemaal op de Heer te werpen omdat ‘bij Hem zorg is om u’ (letterlijke vertaling). Zoiets is misschien gemakkelijker gezegd dan gedaan, maar het loont wel. We moeten leren om angstige zorggedachten bewust aan de Heer te geven en dan Fil. 4:8 ev. te praktiseren:

8 Voorts, broeders, al wat waar, al wat waardig, al wat rechtvaardig is, al wat rein, al wat beminnelijk, al wat welluidend is, al wat deugd heet en lof verdient, bedenkt dat;

Niet meer bezorgd zijn betekent niet dat we onze geestelijke alertheid op een laag pitje kunnen zetten, integendeel! In vers 8 heeft Petrus het over onze tegenpartij de duivel die, als een briesende leeuw, er op uit is om te verslinden. Let wel, dit wordt gezegd tegen gelovigen, zij worden gewaarschuwd. Ongelovigen zijn hier niet aan de orde, die heeft hij trouwens al te pakken. Nee, het zijn gelovigen, die, als ze niet uitkijken verslonden kunnen worden. In het ergste geval betekent dit dat ze het pad van het geloof verlaten. Daarom zal de waarschuwing voor de gelovigen aan wie Petrus schrijft ook een extra accent hebben gekregen. Zij zouden in de (komende) vervolging ook verzocht kunnen worden om het geloof los te laten.

Petrus heeft hier waarschijnlijk ook gedacht aan zijn eigen verloochening van de Heer Jezus. De Heer had hem en de anderen al gewaarschuwd dat satan verlangd had hen te ziften als de tarwe. Als Jezus niet voor Petrus gebeden had dan zou zijn geloof zeer waarschijnlijk bezwaken zijn (Luk. 21:32 en 33).

Neen, satan is er op uit om het geloof van christenen te verzwakken en onderuit te halen. Hij heeft een heel leger demonen ter beschikking om hem hierbij te helpen en zijn algemene tactiek bestaat er in dat hij gelovigen verleidt tot zonde en ook hen ontmoedigt in hun volgen van Jezus door allerlei vormen van tegenstand. Meteen moeten we hierbij opmerken dat we satan niet overal verantwoordelijk voor kunnen houden. Wij worden opgeroepen om niet

meer te gehoorzamen aan de begeerten van de zonde in ons sterfelijk lichaam (Rom. 6:12) en ook kunnen we niet elke tegenstand of hinder aan de demonen toeschrijven, we leven in een vergankelijke wereld. Jakobus schrijft dat de verzoeking (waar een verleiding tot zonde mee gemoeid is) voortkomt uit de verlokking en zuiging van zijn eigen begeerte (Jak. 1:14), hoewel hierbij ook satan een rol kan spelen.

Petrus veronderstelt dat gelovigen zelf onderscheiden wanneer ze met satanische invloed te maken hebben, hoe kunnen ze anders hem weerstaan (9)? De gave van onderscheiden van geesten kan hierbij helpen (1 Kor. 12:10).

Wat kan een gelovige doen om niet door de briesende leeuw gepakt te worden? Natuurlijk, hij kan aan God vragen om hem te beschermen en God zal met zo'n gebed echt wel iets doen. Maar ook in Zijn Woord reikt Hij ons het nodige aan en dat moeten we opvolgen:

- weest nuchter

Dit is al de derde 'nuchter-tekst' in de eerste Petrus brief. De andere twee staan in 1:13 en 4:7. Vermijd 'geestelijke dronkenschap' d.w.z. wees bezonnen, houd een helder beoordelingsvermogen, laat je denken gefundeerd zijn op Gods Woord, vermijd 'giftige' gedachten (angstige zorg) etc. maar ook 'overgeestelijke gedachten'. Het is in opwekkingsbewegingen voorgekomen dat gelovigen zich in hun enthousiasme lieten meeslepen in emotionalisme, vreemde dingen gingen doen en zich openstelden voor dwaling en de vijand in de kaart speelden.

- wees waakzaam

Dit is verbonden met het eerste punt, maar bij de nuchterheid ligt het accent bij je eigen geestelijke conditie terwijl het bij de waakzaamheid gaat om de zaken die om je heen gebeuren. Onze waakzaamheid neemt toe door gebed en daardoor zullen we de listen van de vijand eerder onderscheiden.

De gemeente te Sardes was niet waakzaam (Opb. 3:1-6). Naar buiten toe leek het een goede gemeente, maar in werkelijkheid was ze dood. Ze moesten wakker worden en horen wat de Geest tot de gemeente zei.

De gemeente te Laodicea waakte ook niet (Opb. 3:14-22). Ze waren blind en dan kun je helemaal niet waken. Ze hadden ogenzalf van de Heer Jezus nodig om te onderscheiden waar het werkelijk omgaat.

- wederstaat hem

Als je in een bepaalde situatie te maken hebt met de machten der duisternis dan moet je niet passief blijven toezien. Spectaculaire confrontaties met satan zoals de Heer Jezus had bij de verzoeking in de woestijn (Mat. 4:1-11) of Paulus met Elymas de tovenaars (Hand. 13:6-12) zullen we niet veel meemaken. Maar wat doe je bijvoorbeeld als je merkt dat er in je gezin veel onrust is en je onderscheidt hierin de hand van de duisternis? Weerstand bieden door gebed, lofprijzing vasten, proclamatie van het Woord. De belofte is dat de vijand zal moeten vlieden (Jak. 4:7). De voorwaarde is wel: onderwerping aan God. Zonde in ons leven maakt ons zwak of machteloos in de geestelijke strijd.

Het principe van 'wederstaan' is toepasbaar op allerlei situaties. Een aantal evangelisten wilden een bepaald gebied binnentreden, maar gevaarlijke honden verhinderden dat. Na een stukje geestelijke strijd werd deze demonische blokkade (via honden) opgeheven en de evangelisten konden het gebied binnengaan.

Een zendeling wilde eens een gebied binnengaan en een stam bereiken die nog nooit was bereikt. Hij merkte dat hij heel depressief werd en hij kreeg veel moeite met bidden. Door een artikel in een tijdschrift begreep hij wat er aan de hand was. Dan staat er:

‘Een vastbesloten weerstand op grond van het kruis... dat was wat me weer in de vrijheid stelde (denk hier ook aan: biedt weerstand aan de boze en hij zal van u vliden). De Heer Jezus ging hoorbaar tegen satan in: Ga achter me ! Ik in nederige afhankelijkheid van hem deed hetzelfde. Ik sprak tegen Satan op dat moment terwijl ik de wapens van de Schrift gebruikte. En ze werkten !’ Tot zover de ervaring van Fraser. Dan zegt Mathews, de schrijver van het boek ¹⁰, waarin dit verhaal staat, iets zeer opmerkelijks:

We zijn dikwijls zo vertrouwd met de waarheid van de Bijbel dat we de praktische toepassing ervan uit het oog verliezen.

Inderdaad, we moeten (in dit geval) leren om de geestelijke wapenrusting te hanteren (Ef. 6:10-20). De zendeling hanteerde ‘het zwaard van de Geest’. Satan lacht om natuurlijke wapens, maar als geestelijke wapens gehanteerd worden door een godvruchtig persoon dan haalt hij bakzeil.

Hoeveel christenen tobben niet met hun acceptatie door God? Sommigen gaan zelfs aan hun behoudenis twijfelen. Zijn ze vergeten de helm van het heil op te zetten? We staan voortdurend in een geestelijke strijd als we actief zijn voor de Heer. Laten we er voor zorgen dat we elke dag de wapenrusting aanhebben en daarbij ook waken voor anderen (Ef. 6:18)!

Voor de volledigheid merken we hier op dat het niet de vervolging zelf is die we kunnen weerstaan (2 Tim. 3:12). We weerstaan de geestelijke machten die hier achter schuil gaan (Ef. 6:12). De wapenen die we kunnen gebruiken zijn gebed, lofprijzing, vasten, proclamatie van het Woord enz. Hierdoor wordt het destructief opereren van deze machten afgezwakt of zelfs teniet gedaan en het resultaat kan zijn dat gebieden die voorheen ontoegankelijk waren voor het evangelie nu wel bereikt kunnen worden, goddeloze autoriteiten worden afgezet of vriendelijker worden t.o.v. vervolgd, ziektedemonen niet meer of veel minder in staat zijn om de gelovigen aan te vallen enz.

- besef dat je broederschap in de wereld hetzelfde lijden heeft te verduren

De gelovigen aan wie Petrus schrijft stonden toen zeker niet alleen in het lijden. Ook nu lijden veel christenen in de wereld lijden ter wille van de naam van Christus. Open Doers schrijft op 16 jan. 2019:

‘Van de 150 landen die Open Doers onderzocht in het kader van de Ranglijst Christenvervolging wordt dit jaar duidelijk dat in bijna de helft van deze landen christenen zware, zeer zware of extreme vervolging ondervinden vanwege hun geloof. “Vervolging wordt intenser, gruwelijker. Tegelijkertijd blijft het aantal christenen dat wordt vervolgd stijgen. We schatten dat nu één op de negen christenen wordt vervolgd”, zegt Open Doers-directeur Maarten Dees. Twee jaar geleden was dat nog één op de elf. In de 50 landen op de Ranglijst Christenvervolging worden in totaal meer dan 245 miljoen christenen vervolgd om hun geloof’.

Waarom worden goede mensen vervolgd om hun geloof? Iemand heeft eens gezegd dat dat alleen maar kan als er een duivel is. De duivel is inderdaad voor een groot deel verantwoordelijk voor het lijden van christenen. In Opb. 2:10 staat:

Wees niet bevreesd voor hetgeen gij lijden zult. Zie, de duivel zal sommigen uwer in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt, en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen. Wees getrouw tot de dood en Ik zal u geven de kroon des levens.

De machten der duisternis infiltreren bij voorkeur in overheidsorganen om de voortgang van het Koninkrijk van God in deze wereld zoveel mogelijk te belemmeren. Daarom is gebed voor de regering (of voor regeringen) zo belangrijk (2 Tim. 2:1-4).

5.5 Vaststaan in de ware genade

Het eerste woordje in het gedeelte 5:10-5:14 is het woordje ‘doch’. Het duidt het contrast aan met het vorige deel (Petrus gebruikt een dergelijke constructie 28 maal in zijn eerste brief ⁷. De HSV en de SVV laten ‘doch’ weg terwijl de NBV hier ‘maar’ gebruikt). Aan het lijden door de invloed van de satan zal een eind komen. Het duurt maar een korte tijd (in vergelijking met de eeuwigheid) en daarna zal God voor herstel zorgen. Uit de tekst blijkt niet duidelijk of dit herstel nog plaatsvindt in dit leven. In ieder geval zal er een volkomen herstel zijn als we bij de Heer zijn, maar ook na een periode van lijden kan er ook in dit leven al een zeker herstel plaatsvinden. Gelovigen die met de Heer door een moeilijke periode zijn gegaan, zijn daarna dikwijls behoorlijk gegroeid in hun geestelijke leven. In ieder geval zal er volkomen herstel zijn als we definitief deel hebben gekregen aan Gods eeuwige heerlijkheid.

Wat een schitterend perspectief is dit voor de gelovige die de Heer trouw blijft tot het einde. Nu kunnen we ons hiervan nog maar een zwakke voorstelling maken. Maar als de nieuwe hemel en aarde er zijn dan zal alles volkomen gerealiseerd zijn. Geen dood, rouw, moeite of geklaag meer (Op. 21:14) en verder:

Op. 22:3: En niets vervloekts zal er meer zijn. En de troon van God en van het Lam zal daarin zijn en zijn dienstknechten zullen Hem vereren, 4 en zij zullen zijn gezicht zien en zijn naam zal op hun voorhoofden zijn.

De nieuwe hemel en aarde worden voorafgegaan door het duizendjarig Vrederijk (Opb. 20). Ook hier regeert Christus met de opgestane heiligen, maar de volmaaktheid komt pas als de nieuwe hemel en aarde er zijn.

Vers 11 is een doxologie (lofprijzing) en dit vers wordt afgesloten door ‘Amen’ (letterlijk betekent dit: ‘het is zo’ en het dient als een bevestiging van het voorgaande). De verzen 12-14 vormen een soort naschrift.

Ook in dit gedeelte komt het woord ‘genade’ weer voor. In vers 10 wordt God de ‘God van alle genade’ genoemd. God heeft ervoor gekozen om, na de zondeval, Zijn schepping niet aan haar lot over te laten, maar genadig te zijn en een weg tot herstel te geven. Gelovigen worden in dit gedeelte opgeroepen om vast te staan in de ware genade van God (5:12). De vraag hierbij is wat er met ‘dit’ bedoeld wordt.

Petrus heeft met behulp van Silvanus (=Silas, Hand. 15:22,27) het één en ander aan de gelovigen willen overbrengen. Het is niet duidelijk hoe Silvanus hierbij betrokken is geweest. Heeft Petrus de brief aan hem gedictreed of was Silvanus de overbrenger van de brief of ook beide. Heeft Silvanus de brief aan de gelovigen ook nader toegelicht? Hoe dan ook, Petrus achtte Silvanus betrouwbaar en heeft hem, op de één of andere manier, ingeschakeld om de gelovigen te versterken en te bemoedigen. Het ‘betuigen’ wijst er op dat Petrus het belangrijk

vindt dat de gelovigen weten dat ‘dit’ de ware genade van God is. Hij bedoelt dan, naar ik meen, dat alles wat in de brief geschreven is, hen helpt om een leven te leiden dat aangenaam is voor God. Het is uiteindelijk Gods genade die hen opvoedt (Tit. 2:11, 12) en deze brief geeft daar vele aanwijzingen voor. De gelovigen ontvangen instructie over hun ‘uitverkoren zijn’ en over de geweldige erfenis die hen nog wacht. Ze leren dat ze elkaar van harte moeten liefhebben, ze leren over het omgaan met hun werkgever, met wereldse autoriteit en ook met hun vervolgers. Ze leren omgaan met hun huwelijkspartner enz. Bij dit alles geeft God hen ook dagelijks nieuwe genade als ze zich afhankelijk weten van God (1 Pet. 5:5). Deze genade, de ware genade, gaat verder dan ‘alleen maar de vergeving van zonden door het offer van de Heer Jezus’. Ze leert ons ook te leven zoals God dat bedoelt en maakt ons klaar om te delen in de eeuwige heerlijkheid van God.

Een andere vertaling van vers 12b vinden we bij de NBV:

.....en om u er nadrukkelijk van te verzekeren dat het werkelijk de genade van God is die u staande houdt.

De gebiedende wijs ‘daarin moet u vaststaan’ is hier verandert in ‘die u staande houdt’. Het hangt er van af welke manuscripten gehanteerd zijn bij de vertaling⁸. Persoonlijk vind ik dit een minder gelukkige vertaling. Heeft Petrus de brief werkelijk geschreven om de lezers ervan te overtuigen dat het Gods genade is die hen staande houdt? Was het niet veel meer zijn bedoeling om de lezers op het hart te drukken om te blijven bij deze genade? ‘Het vaststaan in de genade van God’ is trouwens een opdracht die we meer in het NT vinden:

Hand. 13:43: en bij hen aandrongen om te blijven bij de genade Gods.

Rom. 5:2door wie wij ook de toegang hebben verkregen in het geloof tot deze genade, waarin wij staan,

We moeten er voor waken om niet te verachten (dus niet te blijven bij..) van Gods genade:

Heb. 12:15 Ziet daarbij toe, dat niemand verachte van de genade Gods,.....

Het is in het algemeen niet moeilijk om te blijven bij de genade van God. Belangrijk zijn in ieder geval het woord en het gebed en ook het bijwonen van de onderlinge samenkomsten (Heb. 10:25). Toch zien we ook dat gelovigen weleens de neiging hebben om wel te verachten in de genade bij veel tegenspoed, maar soms ook juist bij veel voorspoed (alles gaat goed, we hebben God niet meer zo nodig). We hebben genade nodig om te volharden tot het einde!

Tenslotte: groeten uit Babylon van de medeuitverkorene en mijn zoon Marcus (13) . Dit vereist enige toelichting. Het is heel onwaarschijnlijk dat Petrus zich op dit moment letterlijk in Babylon bevond. In die tijd was het een onbetekenend plaatsje en bovendien: Wat had Petrus daar te zoeken? Veel waarschijnlijker is het dat Petrus zich in die tijd in Rome bevond, het centrum van de toenmalige heidense wereld en dat hij hier een soort schuilnaam gebruikt waarmee hij tegelijk het heidense karakter van de stad aanduidt.

Maar wie is de medeuitverkorene? Het lijkt er op dat hiermee de totale christelijke gemeente te Rome bedoeld wordt, het is dus een personificatie. Zij behoren, evenals de gelovigen waaraan Petrus schrijft, ook tot de uitverkorenen. Blijkbaar stond Petrus in contact met deze gemeente.

We weten verder niet of Petrus een letterlijke zoon had. Het zou kunnen want hij was getrouwd (Mar. 1:30). Maar het is zeer waarschijnlijk dat met Marcus een geestelijke zoon

van Petrus bedoeld is, op dezelfde manier als ook Paulus een geestelijke zoon had: Timoteüs (1 Tim. 1:2). Marcus heeft het gelijknamige evangelie geschreven, maar daarvoor heeft hij de ervaringen van Petrus gebruikt.

In de oude kerk bestond de gewoonte dat broeders elkaar kusten als een teken van christelijke genegenheid⁹. Het is te vergelijken met de manier waarop wij elkaar de hand geven.

Aan het eind is er nog de vredegroet. In Christus hebben we vrede, zelfs temidden van een wereld waarin we verdrukking lijden (Joh. 16:33). Sommige vertalingen (HSV, SVV, AV, YLT, Telosnt) hebben hierachter nog het: Amen. Dit hangt weer samen met de gebruikte manuscripten.

5.6 Vragen bij hoofdstuk 5

1. Hoe kan een oudste er zeker van zijn dat zijn roeping geen mensenwerk is?
2. Waarom is juist nederigheid zo belangrijk in het geestelijke leven?
3. Kunt u het verband uitleggen tussen 1 Pet. 5:6 en 1 Pet. 5:7?
4. Petrus roept de gelovigen op om nuchter en waakzaam te zijn (1 Pet. 5:8) Hoe past u dit toe in uw eigen leven?
5. Kunt u een voorbeeld uit uw eigen leven geven van het 'wederstaan van de duivel'?
6. In ons land is nog steeds godsdienstvrijheid. Heeft 2 Tim. 3:12 hier dan geen toepassing?
7. Hoe zorgt u er zelf voor dat u vaststaat in de ware genade van God (1 Pet. 5:12)?

Verwijzingen

1. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software
2. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software
3. StudieBijbel, 1 Pet. 5:5, <https://online.studiebijbel.nl>, jan. 2019
4. Ibid, 1 Pet. 5:5 Woordstudie
5. Word Studies in the New Testament, Mat. 11:29, Logos 7 Bible Software
6. Tyndall Commentaries, Logos 7 Bible Software
7. Ibid, 1 Pet. 5:10
8. StudieBijbel, 1 Pet. 5:12, <https://online.studiebijbel.nl>, feb.. 2019
9. Ibid, 1 Pet. 5:14
10. Born for Battle, R. Arthur Mathews, Joint OMF/STL edition, 1981, pag. 36,37